PROGRAMUL DE GUVERNARE AL PARTIDULUI NAȚIONAL LIBERAL

„GUVERNAREA LIBERALĂ A ROMÂNIEI”

- Proiect-

Rezumat

-2015-

PREAMBUL

Reconstrucția guvernării, reconstrucția țării, pas cu pas către România lucrului bine făcut

Votul din 16 noiembrie 2014 cere o nouă politică și o nouă guvernare. Proiectul de țară ”România lucrului bine făcut” propus de Klaus Iohannis și Partidul Național Liberal a întrunit voința populară cu o largă majoritate. Partidul Național Liberal își asumă acțiunea politică de a reconstrui o nouă guvernare pentru reconstrucția țării pe baza unui alt fel de a face politică.

Documentul politic de față se dorește a fi un pas important pe care Partidul Național Liberal îl face în direcția indicată de cetățeni în 16 noiembrie 2014. Programul nostru izvorăște din proiectul de țară votat de cetățenii români și are ca scop realizarea acestuia.

*

Guvernul format de Partidul Național Liberal își va asuma o nouă calitate a serviciilor publice esențiale ale statului. Educația și cercetarea, sănătatea și demografia, economia și justiția, politica externă și de securitate vor fi modelate astfel încât modernizarea statului să devină o realitate în serviciul cetățeanului. Modernitatea nu este un scop în sine, ci o provocare și un mijloc pentru a oferi cetățenilor condițiile împlinirii într-o societate liberă și deschisă, servită de un stat care îi respectă și este respectat în lume, pentru că este democratic, drept, prosper, puternic.

Premisa și condiția vieții este sănătatea, premisa și condiția unei vieți demne este educația, premisa și condiția succesului unei națiuni este demografia. Iată de ce Educația și Cercetarea, Sănătatea și Demografia sunt pentru noi obiective strategice, garanția securității pe termen lung a națiunii.

Educația și cercetarea, văzute în mod necesar conjugate, nu vor fi calitativ îmbunătățite doar prin alocarea procentului de 6% din PIB, prevăzut de lege, ci printr-o altă relație părinte – elev, școală – profesor, prin recâștigarea demnității sociale și financiare a profesiei de dascăl și îmbinarea organică a învățământului cu calitățile elevilor și nevoile societății și ale economiei.

Sistemul sanitar nu poate fi transformat într-un ”izvor de sănătate” înainte de a stopa plecarea medicilor și sanitarilor din țară prin îmbunătățirea condițiilor efective de muncă, a oportunităților de dezvoltare profesională, a managementului spitalelor și recâștigarea demnității profesiei, inclusiv prin ameliorarea salariilor. Există pârghii administrative la îndemâna Guvernului pentru a realiza aceste obiective și le vom utiliza fără rezerve. Ameliorarea sistemului sanitar, încurajarea natalității prin alocări financiare și dezvoltarea economiei țării sunt pârghiile pe care le vom acționa pentru a oferi încuraja familiile să își asume responsabilitatea aducerii pe lume și creșterii copiilor, pentru a opri cât mai rapid tendința scăderii populației.

Educația, sănătatea, demografia, sunt obiective care necesită o acțiune pe termen lung, pas cu pas. Ne asumăm această responsabilitate cu hotărâre și privind nu numai la ziua de mâine, ci și la orizontul următorilor 10 ani.

Aceste planuri nu vor putea deveni realitate fără resurse financiare disponibile. Țările care au reușit să modernizeze educația și sănătatea transformându-le în avantaje comparative în competiția globală, au alocat și investit 10 – 20 ani procente importante din PIB în aceste sisteme. Pentru a dispune de aceste resurse, vom orienta guvernarea noastră spre mediul de afaceri, spre crearea de investiții și locuri de muncă, spre economie.

*

Pentru Partidul Național Liberal economia este un obiectiv de securitate națională.

Finanțele țării au fost echilibrate printr-o austeritate dură și sacrificii ale populației, dar economia noastră este departe de ceea ce ar putea fi.

Cunoaștem barierele care stau în calea dezvoltării economiei naționale. Aceste bariere nu sunt UE, FMI și Banca Mondială ori sistemul fiscal, cum greșit cred astăzi concurenții noștri politici, ci guvernarea greșită, lipsa guvernului de credibilitate, de onestitate politică și de viziune pe termen lung, corupția politică, legislația incoerentă, administrația sufocantă și pe alocuri coruptă, pierderile din companiile de stat, organizarea administrativ – teritorială depășită, dezechilibrele de dezvoltare dintre regiuni, dintre sat și oraș, dintre sectoare economice.

Din cauza lipsei de competitivitate, economia creează plus valoare insuficientă creșterii calității vieții. Suntem într-o măsură prea mare o țară de extracție de resurse, oameni și capital. De secole nu reușim să valorificăm avantajele noastre ca țară, printre care resursele naturale, creativitatea nativă a oamenilor și poziția geografică sunt cele mai importante.

Convergența economiei noastre cu economiile statelor europene dezvoltate este doar nominală, nu progresăm în convergența reală. Creșterile economice din anii anteriori au fost mai degrabă conjuncturale și bazate pe două trei sectoare, exporturi, agricultură, care indică, paradoxal, odată în plus slăbiciunile economiei naționale.

Creșterea economică, atât cât a fost, nu a avut încă un impact pozitiv în viața de zi cu zi a oamenilor.

Avem nevoie de un nou model economic național pe termen lung, care să încurajeze puternic capitalul autohton, bazat pe creativitate și antreprenoriat. Acest model economic se va sprijini pe patru piloni: prioritate predictibilă pe termen lung pentru domenii care ne avantajează, administrație și legi orientate către favorizarea antreprenoriatului, investițiilor și muncii, concordat patronat – guvern – sindicate, domnia legii. Vom construi acest model pas cu pas, prin acțiune practică, în cooperare cu mediul de afaceri și sindicate. Geometria variabilă a acestui model național, care ar putea fi cerută de schimbările din lume, va fi posibilă numai dacă avem acești piloni bine fixați în economia națională, cu competitivitate europeană sau globală.

Vom acționa pentru eliminarea pas cu pas a acestor bariere și eliberarea energiilor latente în economia noastră.

Guvernul va iniția un Program Național de Dereglementare. Fiecare minister și agenție va analiza reglementările din domeniul de competență și va propune comasări, abrogări, codificări, eliminarea reglementărilor inutile. Afacerile au nevoie de legi mai puține și mai limpezi. Legislația trebuie să fie o pârghie a libertății, nu o stavilă în calea acesteia. Procedurile vor fi simplificate, inclusiv prin informatizare și digitalizare.

Vom avea ca priorități economice refacerea și dezvoltarea infrastructurilor, agricultura și industria alimentară, energetica, tehnologia informațiilor și comunicațiile, industriile creative și construcțiile.

Încurajarea capitalului și antreprenoriatului autohton va fi o țintă realizabilă printr-o fiscalitate mai relaxată, care va fi realizată însă progresiv în două etape, una până în 2016 și alta după 2016 până în 2020, pe măsură ce vom desăvârși reforme structurale precum îmbunătățirea colectării, a managementului și profitabilității companiilor de stat, vom digitaliza administrația și reduce cheltuielile guvernamentale inutile, vom relansa investițiile și ridica barierele administrative și legislative din calea ”businessului” bazat pe competiție onestă și conformare voluntară fiscală.

Politicile de stimulare fiscală vor fi implementate progresiv și sustenabil, fără a pune în echilibru macrostabilitatea financiară câștigată cu greu în anii de criză, prin sacrificiile făcute de cetățeni și companii private. Macrostabilitatea economică – financiară este un avantaj comparativ pe care îl vom prezerva și consolida prin politicile noastre.

Vedem în FMI, Banca Mondială şi UE parteneri de încredere şi pe termen lung. Formele de colaborare şi sprijin după toamna lui 2014 vor fi impuse de starea lucrurilor şi interesului de a avea o economie atractivă pentru investiţii.

Vedem în aderarea la zona Euro un obiectiv fezabil, care odată realizat ne va aşeza mai bine la masa deciziilor în Europa şi va deschide noi oportunităţi pentru economia naţională. Convergența trebuie să devină reală, dincolo de parametrii nominali deja îndepliniți.

În același timp, vom combate prin acțiunea noastră guvernamentală o percepție falsă, potrivit căreia guvernările de centru dreapta nu se ocupă de solidaritatea socială și protecția socială. Vom risipi această temere prin guvernarea noastră. Putem construi o Românie socială de dreapta. Soluțiile corecte de rezolvare a problemelor sociale sunt cele de dreapta, care rezolvă dezechilibrele structurale. Nu ”pomenile” socialiste rezolvă nivelul de trai, ci reconstrucția sănătății, educației și economiei naționale. Guvernarea de dreapta este cea care creează plus valoare în societate, prin deschiderea oportunităților pentru cetățeni și companii, prin încurajarea ”libertății” de a face, dar în egală măsură se poate concentra și pe echitatea distribuirii rezultatelor prin politici coerente în domeniul social. Programul nostru conține astfel de politici, care au în vedere stabilitatea și reformarea sistemului de pensii și asigurări sociale, dar și atenția acordată tinerei generații prin politici transversale în diverse sectoare.

*

Țara nu mai poate fi așezată după tiparele administrative din 1968. Ne asumăm reorganizarea administrativă și regionalizarea, implicit modificarea Constituției pentru a o realiza. Politicile de reorganizare și descentralizare vor ține cont de decalajele regionale.

Siguranța cetățeanului și a proprietății sale este unul dintre cele mai importante bunuri publice pe care guvernul le va garanta. Vom dirija acțiunea către zone ignorate ale infracționalității, cum ar fi clanurile de interlopi și legăturile acestora cu politicul. Strada trebuie să rămână zi și noapte un spațiu sigur pentru cetățenii de toate vârstele, indiferent de sex, naționalitate sau religie. Viața socială a cetățenilor va fi protejată de amenințările mafiilor, clanurilor și extremiștilor de orice fel. Vom acționa cu toată hotărârea împotriva lor.

Justiția noastră este independentă și acționează din ce în ce mai hotărât împotriva corupției. Nu vom ataca sau submina Justiția prin declarații sau măsuri legislative. Vom furniza resursele necesare pentru creșterea calității actului de justiție și specializarea acesteia. Pe acest temei, așteptăm de la Consiliul Superior al Magistraturi și instanțele de judecată o scurtare a termenelor, în speciul în cauzele economice, o protecție desăvârșită a drepturilor cetățenilor, inclusiv a dreptului la imagine și reputație, o cheltuire eficientă a banului public și o integritate totală, garantată de intransigența Consiliului Superior al Magistraturii față de orice act de neprofesionalism, indisciplină sau corupție din partea magistraților și a personalului auxiliar. Vom lansa o reformă a profesiilor liberale în dialog cu acestea. Profesioniștii liberali sunt avantgarda clasei de mijloc pe care dorim să o consolidăm, dar în același timp trebuie să furnizeze în societate un serviciu la cele mai înalte standarde de profesionalism și integritate.

*

Guvernul va respecta toate obligațiile internaționale ale României. Statutul de țară NATO, dar mai ales noua dinamică de securitate din regiune reclamă o acțiune robustă și pe termen lung în privința dotării Armatei Române cu capacitatea de luptă necesară descurajării oricărei intenții agresive la adresa noastră. Corelativ, industria de apărare, dezorganizată și parazitată în ultimii 25 de ani, va redeveni treptat o ramură puternică a economiei naționale. Vom asigura mijloacele necesare Armatei Române și serviciilor de informații ale țării.

Cu o economie puternică și o securitate din ce în ce mai susținută, putem aborda mai eficient și curajos țintele noastre de politică externă și afaceri europene. Guvernul PNL va fi un partener coerent și un susținător necondiționat al Președintelui României, conducătorul politicii externe a Statului. Vom cere diplomaților noștri creativitate și spirit ofensiv în susținerea temelor de interes, atât pe zona de diplomație a relațiilor strategice, cât pe cea a diplomației economice sau a intereselor locale ale românilor din afara granițelor. Vom dota diplomația cu mijloacele necesare exprimării. Diplomații își vor profesionaliza și eficientiza demersurile, pentru a-și îndeplini misiunea nobilă pe care și-au asumat-o, reprezentarea intereselor noastre dincolo de granițe, precum și ale românilor care trăiesc în afara acestora.

*

Acest program de guvernare a fost realizat pentru a fi aplicat pas cu pas, etapă cu etapă, obiectiv cu obiectiv. Vom urmări metodic ceea ce ne-am asumat în program. Orice

politici noi, neincluse la acest moment în acest program, orice modificări de parcurs care ar putea fi cerute de contextul în care Guvernul va lucra, vor fi din timp comunicate și explicate cetățenilor și companiilor. Noi suntem doar cei care am gândit programul și ne-am asumat realizarea sa, cetățenii sunt însă proprietarii și beneficiarii acestuia.

Cătălin Predoiu

Prim vicepreședinte al Partidului Național Liberal

1. **EDUCAȚIE ȘI CERCETARE ŞTIINŢIFICĂ**

Modernizarea unei societăți este condiționată în mod direct de modernitatea sistemului său de educație. Pentru o România prosperă ne propunem promovarea societăţii cunoaşterii prin sprijinirea celor patru piloni ai săi - educaţia, cercetarea, dezvoltarea şi inovarea. Acest lucru înseamnă, în primul rând, stabilirea unei noi grile de valori. Este absolut necesar ca tuturor celor implicaţi în actul educaţional să li se recunoască meritele şi să se bucure de cel mai înalt prestigiu social. **Partidul Național Liberal consideră educația o prioritate națională.**

În ultimii 25 de ani politicile publice din domeniul educaţiei şi cercetării ştiinţifice au fost confuze, accentuat sectoriale și necorelate. Acestea nu au determinat o creștere a calității sistemului de educație, iar elevii și studentii nu au fost în mod real beneficiarii procesului educațional. Politicile realizate în educație în această perioadă s-au bazat în mare parte pe viziunea unui grup restrâns de persoane, fără consultarea elevilor, studenţilor, părinţilor, a societăţii civile şi a mediului antreprenorial. Rezultatul este cel pe care îl cunoaştem cu toţii: un sistem de învăţământ rupt de nevoile vieţii concrete, furnizor de cunoştinţe şi competenţe fără legătură cu solicitările mediului antreprenorial, cu consecinţe nefaste asupra integrării absolvenţilor pe piaţa muncii.

O reformă profundă a politicii în educație presupune activarea unor resurse de gândire noi, existente în sistem și încă neutilizate în mod real. Avem nevoie de o nouă paradigmă în relațiile dintre elev/student, familie, școală, şi comunitate. Reformarea profundă a sistemului de educaţie şi cercetare trebuie să fie mai întâi expresia voinței civice și ca urmare un act de voință politică.

Educaţia şi cercetarea ştiinţifică constituie condiţii esenţiale pentru îmbunătățirea vieții fiecărui individ în parte și pe cale de consecință a vieții comunității, creează premise pentru evoluţia către o societate competitivă şi dezvoltarea durabilă. Creșterea încrederii în sistemul de educație este esențial determinată de calitatea resursei umane. Aceasta impune investiții direcționate în primul rând în resursa umană și în infrastructură. Nu se poate face învățământ de calitate cu profesori prost plătiți şi o infrastructură precară. Schimbarea modului de alocare a resurselor financiare în sistem este obligatorie. Recrutarea – în baza unor standarde de selecție foarte riguroase și exhaustive- a celor mai buni absolvenți de studii superioare pentru a deveni profesori implică ridicarea statutului acestei profesii.

Educația nu se poate face fără o finanțare corespunzătoare. **Partidul Naţional Liberal îşi asumă obiectivul creşterii finanţării educaţiei, prin alocarea progresivă a resurselor până la atingerea a 6% din PIB.**

1.1.Educaţie preuniversitară

Învățământul preuniversitar este cheia unei educații de calitate pe termen lung. Reforma învăţământului trebuie să conducă la câștigarea încrederii cetăţenilor în procesul educaţional.

În acest moment, educația morală, educația civică, educația fizică, educația estetică, educația antreprenorială și educația tehnologică, denumite peiorativ „dexterități", sunt considerate de importanță secundară în raport cu "educația intelectuală", „științifică", „academică". Pentru aceasta e nevoie de o "revoluție a învățării" care să stea la baza unui nou curriculum, prin renunțarea la însușirea de cunoștințe excesiv de teoretice, desemnate prin sintagma „crearea bagajului teroretic de cunoștințe" și trecerea la construcția cunoașterii pentru viaţa concretă şi piaţa muncii. Rețeaua școlară ar trebui redimensionată în funcție de nevoile reale ale comunității pentru a permite reducerea numărului de elevi la clasă la un nivel optim, condiție importantă în procesul de educație, în relația profesor-elev. Trebuie introdus sistemul "școala după școală", care favorizează continuarea studiului sub îndrumarea directă a profesorului și organizarea de activități de dezvoltare personală a copilului.

Politicile publice în învăţământul preuniversitar vor urmări următoarele obiective prioritare:

a. educaţia timpurie trebuie să însemne pentru părinţi o obligaţie şi aceasta deoarece în intervalul 0…6 ani (nivelurile de educaţie ante-preşcolar – 0-3 ani - şi preşcolar – 4-6 ani), copiii sunt supuşi riscului de a înregistra cele mai mari decalaje ale dezvoltării şi deci li se pot compromite dezvoltarea ulterioară, „şansele egale" la educaţie pe întreg parcursul vieţii, starea de echilibru emoţional şi integrarea socială şi profesională ulterioară;

b. accesul la educaţie (ţinta fiind reducerea abandonului şcolar) trebuie văzut în triplă ipostază din punct de vedere al beneficiarului: accesul la infrastructura materială şi la resursa umană, accesul la informaţie şi accesul la finanţare. Cele trei elemente reprezintă obligaţii de bază ale sistemului de educaţie către beneficiarii săi. Soluţiile pentru garantarea accesului la educaţie se referă nu doar la eliminarea discriminărilor ci, mai ales, la generalizarea oportunităţilor. Trebuie elaborate şi implementate politici de suport pentru accesul la educaţie al copiilor din mediile defavorizate;

c. dezvoltarea învăţământului profesional şi vocaţional pe baza nevoilor pieţei muncii şi elaborarea unui sistem de evaluare a calităţii procesului educaţional pe baza unor indicatori de performanţă adecvaţi acestor nevoi;

d. încurajarea şi dezvoltarea parteneriatelor, a implicării mediului antreprenorial şi a societăţii civile în actul educaţional, acordarea de facilităţi fiscale şi nonfiscale pentru investitorii în educaţie ;

e. elaborarea şi corelarea programelor şcolare pe baza unui cadru curricular de referinţă bazat pe competenţele cheie definite la nivel european, prioritar în domeniile de competitivitate stabilite prin strategiile naţionale;

f. participarea adulţilor la învăţare pe parcursul întregii vieţi (mai puţin de 2% dintre angajaţi participă la un proces de formare continua, în comparaţie cu 10% în UE);

g. asigurarea tranziţiei între diferitele niveluri de educaţie (asigurarea unei tranziţii line, din perspectiva beneficiarului de educaţie, între niveluri de învăţământ şi diferite tipuri de şcoli, pentru reducerea ratei de abandon şcolar şi maximizarea rezultatelor şcolare);

h. parcursul de carieră pentru absolvenţii de studii care au ales cariera de cadru didactic: introducerea unui sistem atractiv de salarizare a cadrelor didactice; acoperirea cu personal calificat a tuturor activităţilor şcolii; finanţarea, premierea şi promovarea activităţilor extra-şcolare; suport şi stimularea angajării cadrelor didactice în comunităţile rurale şi în cele dezavantajate.

1.2. Învăţământ superior

România are nevoie de un învățământ superior performant, de cercetare științifică și inovație tehnologică înalt competitive. Prioritatea este regândirea sistemului de educaţie și cercetare ca parte intrinsecă a macrosistemului naţional şi european, asigurându-i stabilitatea și predictibilitatea.

Educaţia și cercetarea constituie un vector de dezvoltare socio-economică, o investiţie în viitor şi nu o simplă cheltuială bugetară. Învăţământul este un instrument pentru eliminarea dezechilibrelor din societatea noastră. Este inacceptabil ca doar 5% din tinerii care frecventează învăţământul superior să provină din mediul rural, în condiţiile în care aproximativ 46% din populaţia României trăieşte în această zonă. Reproducerea sărăciei şi conservarea marginalităţii pot fi înlăturate prin lansarea unui program naţional de sprijinire a accesului la educaţie, îndeosebi la educaţia universitară, a tinerilor din mediul rural şi a celor care provin din medii defavorizate social şi economic.

Creșterea competitivității și dezvoltarea unei clase mijlocii puternice sunt posibile doar dacă dispunem de un capital uman superior calificat. Pentru atingerea acestor obiective Partidul Național Liberal optează pentru o dezvoltare convergentă și accelerată a învățământului superior și a sectorului de cercetare-dezvoltare-inovare (CDI), pe baza unei creșteri progresive anuale a investițiilor publice și private. Investițiile de astăzi în cercetare, dezvoltare, inovare și în învățământul superior pot marca destinul României în următorii ani. Pentru aceasta este nevoie de o nouă viziune, de multă determinare și de actiuni energice și convergente.

Principalele obiective ale dezvoltării învățământului terțiar sunt: autonomia universitară efectivă, susținerea excelenței în universități, internaționalizarea, parteneriatul public-public și public-privat și afirmarea instituțională responsabilă. Pentru îndeplinirea acestor obiective politicile publice în domeniu trebuie orientate către:

a. acordarea autonomiei efective universităților, bazată pe creșterea răspunderii publice a acestora față de calitatea serviciilor și a performanțelor obținute. Autonomia universitară trebuie definită explicit în lege, astfel încât să fie împiedicată orice fel de intervenţie a factorilor politici sau guvernamentali în procesul de luare a deciziilor;

b. dezvoltarea unui sector de învățământ superior non-universitar, asociat universităților, pe baza parteneriatului public- privat. Susţinem dezvoltarea unor programe de studii cu durata de 2 ani,

cu accent pe practica profesională, pentru absolvenții de liceu cu bacalaureat care optează pentru formarea ca tehnicieni în sectoare cu deschideri corespunzătoare ale pieții muncii;

c. dezvoltarea unui sistem de diferențiere a universităților, bazat pe premierea publică a excelenței în predarea centrată pe învățarea studenților și în cercetarea-inovarea cognitivă și tehnologică;

d. creșterea fluxurilor studențești până la nivelul de cuprindere în învățământul terțiar a cel puțin 25% din cohorta de vârstă. În acest scop finanțarea publică a universităților va încuraja selecția studenților talentați nu numai din mediul urban, dar și sau mai ales din mediul rural și din mediile sociale dezavantajate, prin acordarea de burse de studii corespunzătoare; se vor crea parteneriate între licee și universități astfel încât universitățile să se implice în formarea competitivă și selecția timpurie a viitoarelor generații de studenți; se vor înființa, pe baza parteneriatelor public/privat, centre de resurse de învățare și formare profesională pe regiuni de dezvoltare cu filiale comunitare organizate în jurul școlilor/universităților, pentru a se asigura baza instituțională a învățării continue; se va introduce sistemul împrumuturilor bancare cu finanțare publică și privată pentru studii, prin acordarea de cupoane (vouchers) a căror rambursare se va face atunci când absolvenții ating nivelul național mediu de salarizare; se va stimula dezvoltarea de programe universitare în limbi străine de circulație internațională, bazate pe marketing internațional, în scopul atragerii de studenți străini (mai ales din zone tradiționale unde prestigiul școlii românești este încă recunoscut) pentru recunoașterea si activarea rețelelor sociale ale absolvenților de universități românești;

e. creșterea bazei de evidențe documentare privind constituirea și funcționarea învățământului terțiar. Se vor crea și/sau institui baze de date privind: fluxurile studențești (Registrul Matricol Unic), potențialul didactic și de cercetare (*Brain Romania*), resursele de învățare deschise online la nivel național pentru studenți și conectate cu cele internaționale;, vor fi stimulate ţi promovate inovațiile pedagogice;

f. dezvoltarea învățământului de masterat și doctorat prin: creşterea accentuată a racordării masteratului și doctoratului cu cercetarea și cu piața muncii; introducerea masteratului didactic, a doctoratului profesional în educație și a unor forme informatic-interactive de perfecționare a abilităților profesional-didactice ale personalului didactic în acele universități care sunt selectate prin competiție publică; introducerea unor prevederi legislative privind relevanța profesională și de salarizare a titlului științific de master, respectiv de doctorat, în așa fel încât să se stabilească formal corespondențe de responsabilitate profesională și de venit între calificările educaționale și funcțiile/posturile profesionale ocupate;

g. adaptarea bazei legislative și a sistemului/ practicilor de evaluare a calității din universități la cerințele responsabilității sociale;

h. stimularea înființării de consorţii formate din universități în vederea creșterii reprezentativității acestora.

1.3. Cercetare ştiinţifică şi inovare

România trebuie să își dezvolte propriile capacități de cercetare în special în domeniile în care excelează, să promoveze inovarea și să sprijine resursa umană şi colaborarea cu diaspora ştiinţifică. **Politicile publice din domeniul cercetării științifice trebuie orientate atât către promovarea excelenței cât și pentru aplicarea cât mai rapidă a inovării**:

a. institutele și centrele publice de cercetare din sistemul CDI vor fi diferentiate, inclusiv sub aspectul finanțării, în funcție de profiluri și de transparentizarea performanțelor în productivitatea cunoașterii;

b. firmele intensive în producerea de cunoaștere cu potențial de creștere rapidă vor beneficia de sprijin pentru a-și identifica și dezvolta acele tehnologii și servicii ce le vor permite o poziționare favorabilă în lanțurile globale de valoare adaugată;

c. dezvoltarea unei platforme naționale și regionale de acțiuni inovative de cercetare pentru industrii, inclusiv pentru procesarea industrială a produselor primare din agricultură și pentru re-tehnologizarea unor companii de stat, care să susțină dezvoltarea unor bazine regionale de firme ce

pot trece de la competitivitatea bazată pe costuri la cea bazată pe inovare, în scopul intrării pe piața economică europeană;

d. orientarea institutelor și centrelor de cercetare către abordări ale politicilor instituționale de tipul *Gândește global – acționează local*. Până în 2020, România va avea în stare funcțională platforma „Inovare pentru dezvoltare", sub forma unui set de inițiative fanion care să valorifice prin inovare elementele de unicitate ale producției științifice și tehnologice specifice României;

e. susținerea și premierea excelenței în cercetarea fundamentală, de frontieră, dar mai ales în cea inovativă, cu aplicații în producția efectivă din industrie și agricultură, prin scoaterea la concurs public a unor proiecte de interes major;

f. promovarea infrastructurilor de cercetare „world class" (România investește deocamdată prea puţin în infrastructuri de cercetare publice și private);

g. promovarea mobilității cercetătorilor, pe modelul *brain circulation*. Promovarea României ca destinație științifică și de business high-tech de interes, un loc în care tinerii cercetători să dorească sa lucreze, sa traiască, atractivă pentru cei performanţi, indiferent că sunt români care trăiesc în ţară, străini sau români din diaspora.

1. SĂNĂTATE ŞI DEMOGRAFIE

2.1.Sănătate

Sistemul de sanătate din România se confruntă cu o serie de probleme majore care de cele mai multe ori au cauze multiple: subfinanţarea cronică dar și numărul mic de persoane care contribuie la sistemul de asigurari de sănătate (confomarea încă nesatisfăcătoare la plata CASS, deşi nivelul contribuţiei este unul dintre cele mai mici în UE), investiţii insuficiente în infrastructura de sănătate dar și cheltuirea ineficientă şi de multe ori frauduloasă a resurselor din sistem, birocraţie excesivă mai ales la nivelul medicilor de familie. Pe de altă parte, aceste probleme au creat în timp o anumită neîncredere în sistemul de sănătate, de vreme ce a crescut insatisfacţia pacienţilor faţă de performanţele scăzute ale acestuia: existenţa plăţilor informale, calitatea actului medical, lipsa unor standarde clare, comunicarea personalui medical cu pacienţii, existența unor situaţii inacceptabile ca cele în care bolnavii sunt puși în situația de a-şi cumpăra medicamente şi materiale sanitare în timp ce se află în spital. La acestea se adaugă o demotivare în creștere a personalului medical şi migraţia medicilor şi altor categorii de personal medical din pricina salariilor mici, a lipsei de transparenţă în avansarea în carieră, a imixtiunilor din afara sistemului medical în organizarea, administrarea şi exercitarea profesiei medicale.

În ceea ce privește calitatea serviciilor medicale, aceastea sunt de foarte multe ori necorespunzătoare în comparaţie cu standardele europene şi aşteptările populaţiei, accesul la servicii este deficitar, există o diferenţă de calitate mare între urban şi rural, centre universitare şi restul municipiilor sau oraşelor mai mici. În mediul rural lipsesc policlinici şi spitale iar bolnavii sunt siliți să le caute departe de locul unde se află, cu riscuri mari pentru viaţa şi săntate.

În viziunea PNL sănătatea este mai mult decât un domeniu prioritar. Este un domeniu care ţine de siguranţa naţională.

Pentru ca acest sector de activitate să devină cu adevărat o prioritate, toate politicile publice elaborate trebuie să pună în centrul lor pacientul. Garantarea de către stat a accesului la serviciile de sănătate și deci asigurarea calității acestora implică cel puțin trei tipuri de responsabilități: cea a statului pentru a gestiona eficient resursele colectate, cea a contribuabililor de a-și respecta obligațiile față de sistem și cea a individuală care constă în promovarea unui mod de viață care să ridice nivelul de calitate al vieții, reducând astfel implicit presiunea asupra sistemului de sănătate. La aceste responsabilități se adaugă încă una, cea care privește medicii și personalul medical, pentru care presiunea financiară de orice fel trebuie înlăturată lăsând în grija lor doar responsabilitatea actului medical.

PNL consideră că trebuie redată cetăţenilor încrederea în sistemul naţional de sănătate prin garantarea accesibilităţii reale la serviciile medicale de care aceştia au nevoie şi a calităţii actului medical, finanţarea adecvată şi administrarea eficientă a resurselor în domeniul sanitar, redarea demnităţii profesionale personalului medical şi stoparea exodului medicilor prin integrarea tinerilor specialişti în reţeaua de sănătate naţională, prin reorganizarea rapidă a sistemului sanitar de stat şi privat şi schimbarea statutului profesional al personalului medical.

Crizele repetate și cronicizarea unei stări de fapt caracterizate prin soluții parțiale la probleme majore arată că, de fapt, sistemul de sănătate din România nu a încheiat etapa necesară de restructurare și deci nu este încă modernizat. PNL consideră că punctul de plecare în stabilirea priorităților din sistemul de sănătate trebuie să fie modernizarea sub toate aspectele a parcursului de carieră pentru medici și personalul medical, a calității serviciilor, a finanțării.

Obiectivele asumate de PNL exprimă **viziunea noastră asupra domeniului sanatăţii:**

a. **Mai buna finanţare a sănatăţii -** finanţarea corectă a sistemului printr-o creştere treptată anuală, cu obiectivul a cel puţin 6% din PIB în 2016 şi folosirea fondurilor suplimentare cu precădere în creşterea salariilor în sănătate, investiţii în infrastructura sistemului de sănătate, creşterea accesului la medicamente;

b. **Un control mai bun al banilor din sănătate -** controlul cheltuielilor şi eliminarea pierderilor prin informatizare, card de sănătate şi demersuri pentru introducerea unui sistem de raportare şi evidenţă a sumelor cheltuite care să fie legat de traseul medical al asiguratului**;**

c. **Pacientul în centrul sistemului de sănătate -** garantarea unui act medical de calitate şi a drepturilor pacienţilor, protocoale de practică medicală, standarde obligatorii de calitate pentru toate nivelurile sistemului sanitar românesc şi a unui sistem de control al calităţii serviciilor medicale;

d. **Păstrarea medicilor în Romania -** medici mai bine plătiţi, într-un sistem mai transparent, care să redea demnitatea personalului medical, asigurarea accesului la specializare şi perfecţionare şi asigurarea transparenţei în angajări şi promovare;

e. **Prevenţia, prioritate naţională** – educaţie pentru sănătate, promovarea unui stil de viaţă sănătos, politici publice de descurajare a fumatului şi a consumului de alcool, programe de prevenţie şi de depistare precoce a bolilor, programe naţionale de screening, campanii de vaccinare;

f. **Acces real al românilor la servicii medicale** – dezvoltarea de centre de sănătate în mediul rural şi oraşele mici, actualizarea listei de medicamente compensate şi gratuite şi accesul la tratamente inovatoare în condiţiile cadrului legislativ european, promovarea medicamentelor generice, programe de sănătate publică dimensionate corect;

g. **Valorizarea medicilor de familie -** mai buna finanţare în concordanţă cu activitatea desfăşurată, recredibilizarea medicilor de familie şi creşterea responsabilităţilor şi rolului medicului de familie, stimularea medicilor de familie de a se stabili în mediul rural prin acordarea unor facilităţi clare, prevăzute expres;

h. **Spitale mai eficiente** – spitale organizate ca fundaţii sau societăţi comerciale, stimulate prin finanţare să reducă internările de lungă durată nejustificate şi să facă servicii în ambulatoriu sau internări de zi, garantarea unor standarde de calitate a serviciilor medicale în spitale, dimensionarea corectă a contractarii serviciilor spitalelor;

i. **Bani din afara ţării pentru sistemul de sănătate din România –** folosirea fondurilor europene, susţinerea dezvoltării turismului medical (cel puţin pentru stomatologie, chirurgie plastică, recuperare), atragerea în România a unui număr cât mai mare de studii clinice;

j. **Asigurari private -** definirea şi implementarea pachetelor de servicii, deductibilităţi fiscale pentru asigurări private de sănătate.

2.2. DEMOGRAFIE

Viitorul națiunii nu poate fi sigur decât în condițiile unei demografii sănătoase. Analiza structurală a societății românești pe baza datelor din ultimii 25 ani denotă un deficit demografic în creștere. Acest deficit a început să producă efecte negative asupra dezvoltării României, producând dezechilibre

macroeconomice și sociale, precum scăderea populației apte de muncă, creșterea ratei de dependență a vârstnicilor de tineri, apariția unui deficit de calificări profesionale în economie, dezechilibre în distribuția resurselor demografice, toate acestea având efecte multiplicatoare în economie.

Guvernarea liberală optează pentru o schimbare radicală de paradigmă a politicilor demografice. Asociem dimensiunea demografică oricărei politici economice, sociale sau culturale, cu scopul de a genera condiții care ușurează creșterea copiilor și implicit stimularea natalității. **Partidul Naţional Liberal îşi asumă următoarele obiective**:

a.elaborarea unor politici de încurajare a creșterii ratei natalităţii;

b. extinderea sistemului de creșe și crearea cadrului normativ bazat pe stimulente adecvate pentru dezvoltarea unui sistem de creșe privat;

c. creșterea substanțială a alocației de stat pentru copii, la un nivel la care să poată să fie efectiv utilă pentru părinți, bunici sau alte persoane care au copii în îngrijire;

d. organizarea programelor de tipul "școală după scoală" pentru copiii din învățământul primar și cel secundar inferior.

3.ECONOMIE

Principala provocare care stă în fața Romaniei pe termen scurt, mediu și lung este accelerarea creșterii economice, concomitent cu menținerea dezechilibrelor economice în limite sustenabile. Realizarea convergenței nivelului de trai din România cu media UE rămâne scopul fundamental al prezentului program de guvernare.

3.1. Finanțe și buget

Obiectivele pana la alegerile parlamentare din toamna anului 2016 includ întărirea disciplinei fiscal-bugetare și monitorizarea eficientă a activității structurilor fiscale.

Astfel, **pâna la 31 decembrie 2016** vor fi eliminate din Codul Fiscal taxa asupra construcțiilor speciale (*Taxa pe stâlp*) și supraacciza la carburanți. Plafonarea contribuțiilor sociale la 3 salarii medii brute pe economie pentru profesiile liberale şi readucerea nivelului TVA la 19% de la 1 ianuarie 2016 reprezintă, de asemenea, direcții prioritare de acțiune pentru noua guvernare. Actuala cota de 24 % TVA corespunde unui grad de colectare la nivelul unei cote de TVA de 14% astfel încât PNL apreciază ca o cotă de TVA de 19% este suficientă pentru a asigura o colectare la același nivel cu o cota de TVA aflată la 24%.

Partidul Național Liberal își asumă obiectivul pregătirii unui nou sistem fiscal care sa fie introdus in Romania din 2017 si utilizarea anului 2016 pentru adoptarea legislației necesare, pregătirea personalului de specialitate, implementarea informatizării infrastructurii fiscale, comunicarea cu toți contribuabilii, asigurarea unei implementari corecte și eficace.

Actualizarea si implementarea unui sistem informatic şi informaţional îmbunătăţit în cadrul administraţiei fiscale din România este o necesitate obiectivă pentru eficientizarea sistemului.

Îmbunătățirea colectării veniturilor bugetare va urmări ca la finele anului 2016 creșterea veniturilor fiscale în PIB să treacă de la 31,9% la 32,5% iar TVA-ul să fie colectat cu 5 puncte procentuale în plus, raportat la anul 2015.

Ca obiectiv în domeniul combaterii evaziunii fiscale ne propunem reducerea evaziunii fiscale cu 1% din PIB.

Negocierea cu Comisia Europeana în spiritul unui parteneriat real este o condiție esențială pentru a accede la Planul de Investiții al Comisiei Europene, în vederea creșterii economice și reducerii șomajului.

Politici fiscale și bugetare 2017- 2020

Obiectivele strategice ale politicii fiscale includ măsuri pentru: reluarea creșterii natalității;

consolidarea clasei de mijloc (care trebuie să ajungă la 25% din populație); îmbunătățirea calității vieții individuale și sociale prin reformarea celor două sisteme vitale pentru orice societate, educația și sănătatea; asigurarea condițiilor de securitate reală pentru toți cetățenii români, într-o lume tot mai globalizată și cu multe vulnerabilități transnaționale.

Reașezarea sistemului fiscal din România se va realiza prin definirea a două categorii principale de impozite și taxe: naționale și locale. Principiile care vor guverna acest demers sunt: (i) simplificare, claritate, predictibilitate, debirocratizare și descentralizare; (ii) creșterea colectării bugetare prin relaxare fiscală și crearea comportamentului de conformare voluntară; (iii) raport echitabil între stat și contribuabil; (iv) buget care să servească realizării obiectivelor statului prin redimensionarea cheltuielilor publice; (v) buget în funcție de priorități și politici fiscale, menținerea în limitele deficitului bugetar printr-o viziune economică și nu printr-o abordare administrativă.

Viitoarea guvernare liberală susține crearea unui stat liberal cu rol strategic și participativ, nonintervenționist și cu o abordare strategică în raport cu investițiile și cheltuielile.

Domeniul fiscalitate

Revoluția fiscală implică în principiu partajarea clară între fiscalitatea națională și locală. Estimăm un ritm mediu anual de 5% al creșterii încasării veniturilor fiscale, de la aproape 32% în prezent la circa 38-40% din PIB, inclusiv prin diminuarea drastică a evaziunii fiscale.
Sistemul fiscal național se va redimensiona și reașeza prin generalizarea cotei unice de 16%.
În domeniul TVA susținem introducerea a două cote diferențiate de TVA: (i) pentru alimente, medicamente, energie electrică, gaze naturale, carți etc. și (ii) pentru servicii turistice, transport în comun și alte produse care vor fi convenite cu societatea romanească, în urma unei dezbateri publice.

Revizuirea sistemului de impozite și taxe introduse în afara Codului Fiscal, așa numitele „taxe parafiscale", și diminuarea numărului acestora cu cel puțin 50% în decurs de 3 ani este o altă masură pe care o considerăm necesară pentru reformarea sistemului.

Susținem acordarea de stimulente fiscale pentru încadrarea de personal având statutul de șomeri, persoane tinere cu vârsta sub 25 ani sau cu vârsta peste 55 de ani și acordarea de bonificații persoanelor fizice care prezintă anual bonurile fiscale de la cumpărăturile mărfurilor identificate cu risc de evaziune.

Domeniul bugetar

Reforma bugetului public implică restructurarea cheltuielilor publice și stoparea risipei banilor publici . Principalele măsuri sunt descrise pe scurt mai jos:
a. reducerea aparatului birocratic, care implică restructurarea administraţiei publice centrale la dimensiuni strict necesare pentru o economie de piaţă corect reglementată și restructurarea administraţiei publice locale;
b.reducerea cheltuielilor bugetare şi stoparea risipei, prin ajustarea unor capitole de cheltuieli și redimensionarea rolului statului prin reducerea atribuţiilor sale şi transferarea acestora către mediul privat;
c. reforma sistemului de pensii şi de sănătate, pentru a asigura echitatea şi sustenabilitatea sistemului;
d. adoptarea unor măsuri pentru combaterea întârzierii efectuării plăţilor în economie, inclusiv în relaţiile contractuale cu autorităţile publice, prin achitarea obligaţiilor în termen de maxim 30 de zile de la data scadenţei, în vederea optimizării politicilor fiscale;
e. eficientizarea sistemului de management şi control, absolut necesară pentru creşterea absorbţiei fondurilor europene.

3.2. Agricultură, dezvoltare rurală şi industrie alimentară

3.2.1. Agricultură şi dezvoltare rurală

Agricultura

Atenția specială pe care o acordăm agriculturii se bazează pe capacitatea acesteia de a transforma unul dintre cei mai importanți factori de avantaj comparativ ai României - potențialul pedoclimatic - într-un avantaj competitiv nu numai la nivel european ci și la nivel mondial.

România are nevoie de un nou model de creștere economică, corelat cu modelul de creștere al UE, bazat pe o strategie de dezvoltare pe termen mediu și lung. Trecerea la un nou model de creștere ar trebui să înceapă pe termen scurt cu o schimbare radicală a conceptului guvernamental de politică economică. Schimbarea constă în definirea unor oportunități și crearea unei ierarhizări a priorităților. Din punctul nostru de vedere, oportunitatea momentului pentru dezvoltarea și creșterea economiei românești o reprezintă agricultura.

Din nefericire, în România un „an agricol bun" depinde actualmente de hazard, de condiţiile meteorologice, de cantitatea de precipitaţii. În anul 2013, hazardul a salvat PIB-ul și a crescut ritmul de creștere la cca 3,5%. Această întâmplare nu modifică fragilitatea agriculturii noastre, generată de ignorarea cvasi- totală a avantajelor pe care ţara noastră le deţine. În România există de două ori mai mult teren arabil pe cap de locuitor decât media din Uniunea Europeană. Cu toate acestea, peste un milion de hectare de teren arabil zac nelucrate. Această situaţie nu mai poate continua.

Partidul Naţional Liberal îşi asumă propunerile specialiștilor și mediului de afaceri privind urgenţa măsurilor de consolidare a sistemului agricol, soluționarea problemelor de fond care frânează revigorarea și dezvoltarea agriculturii.

Obiectivele strategice ale PNL pentru o agricultura durabilă și sustenabilă în următorii 10 ani sunt :

a. cadastru și comasarea terenurilor agricole și forestiere. Cadastrul general agricol al României este necesar pentru absorbția fondurilor europene, dar și pentru o clarificare a situației juridice a propietăților agricole;

b. regândirea cadrului fiscal necesar agriculturii românești pentru aducerea fermierilor la nivelul european de competitivitate;

c. promovarea și sprijinirea măsurilor de piață în sectorul agroalimentar;

d. încurajarea și promovarea formelor asociative și a organizațiilor profesionale/interprofesionale;

e. o agricultură predictibilă – reglementarea activității de îmbunătățiri funciare din România;

f. cercetarea aplicată pentru nevoile fermierilor;

g. personal calificat în agricultură – învățământ agricol de specialitate;

h. dezvoltarea satului românesc şi măsuri concrete pentru instalarea tinerilor fermieri.

Dezvoltare rurală

În concepția PNL problema dezvoltării și amenajării rurale este una din cele mai complexe şi actuale teme, datorită faptului că presupune realizarea unui echilibru între cerința de conservare a spațiului rural economic, ecologic și social-cultural ale țării, pe de o parte, și tendința de modernizare a vieții rurale, pe de altă parte. În același timp, dezvoltarea și amenajarea rurală se află la confluența dintre tendința de expansiune a urbanului, a dezvoltării agresive a industriei pe seama spațiului rural și cerința de a menține, pe cât este posibil, ruralul la dimensiunile sale actuale.

PNL consideră că zonele rurale dispun de un potențial de creștere substanțial și au un rol social vital, acoperind 87,1% din teritoriul tării cu cca. 9 miliane de locuitori. Zonele rurale și agricole reprezintă una din cele mai semnificative contribuții privind capitalul natural, moștenirea culturală si coeziunea socială pe care România o aduce Uniunii Europene. Proiectele PNL din acest domeniu urmăresc conservarea zonelor agricole cu valoare naturală ridicată, a habitatelor naturale și semi-naturale din mediul rural, precum și dezvoltarea durabilă în comunitățiile rurale prin încurajarea practicării activităților tradiționale și a eco-turismului.

Politica de dezvoltare rurală promovată de către PNL se axează pe trei obiective strategice pe termen lung, care se aliniază Strategiei Europa 2020 și obiectivelor PAC:

a. stimularea competitivităţii agriculturii;

b. garantarea unui gestionari durabile a resurselor naturale și combaterea schimbărilor climatice;
c. favorizarea dezvoltării teritoriale echilibrate a economiilor și comunităților rurale, inclusiv crearea și menținerea de locuri de muncă.

3.2.2. Industrie alimentară

După anul 1989 industria alimentară a cunoscut un declin accentuat. Majoritatea fabricilor de procesare a produselor agricole s-au desființat. Declinul industriei alimentare se datorează lipsei politicilor de suport adresate atât fermierilor cât și comercianților români, neînţelegerii importanței prelucrării producției agricole și a pieţei de desfacere a produselor alimentare autohtone.

Obiectivele Partidului Naţional Liberal în acest domeniu sunt următoarele:
a. garantarea securității și siguranței alimentare, prin asigurarea majoritară a necesarului intern de produse alimentare și a unui excedent față de consumul alimentar intern, echilibrarea balanței alimentare (și de plăți) și creșterea exporturilor agroalimentare românești;
b. dezvoltarea și modernizarea economiei rurale, extinderea IMM-urilor agroalimentare și nonagricole și creșterea gradului de ocupare a populației rurale;
a. valorificarea superioară a resurselor naturale și a materiilor prime agricole în scopul transformării avantajelor comparative ale agriculturii românești în avantajele competitive pe piața internă și internațională;
b. creșterea calității vieții și a stării de sănătate a populației prin producerea de alimente de calitate superioară, cu o pondere din ce în ce mai importantă a produselor bio.

Ținând cont de potențialul agricol, de importanța socială a ruralului precum şi de importanţa economică a industriei alimentare, **Partidul Naţional Liberal consideră că încurajarea asocierilor producătorilor va permite creșterea capacității acestora de a furniza unităților de procesare din industria alimentară cantități mari de produse, simultan cu creșterea calității materiilor prime agricole**. În acelaşi timp, e necesară crearea unei relații funcționale între producătorii de materie primă și procesatori, pentru crearea premiselor scurtării lanțului agroalimentar.

3.3. Energie, mediu şi schimbări climatice

3.3.1. Energie

Obiectivul principal al politicii economice pentru perioada următoare este relansarea şi modernizarea economiei româneşti. Resursele importante, expertiza confirmată, tradiţia şi oportunităţile pot face ca sectorul energetic să joace un rol esenţial în desfăşurarea acestui proces. Aceste atuuri îl pot plasa în avangarda revigorării economiei româneşti, a creşterii securităţii cetăţenilor şi consolidării poziţiei ţării noastre în Uniunea Europeană.

Partidul Naţional Liberal doreşte realizarea unui pact naţional pe termen lung, asumat de întreaga clasă politică, care să conducă la o nouă viziune asupra sectorului energetic. În fundamentarea opţiunilor în acest domeniu trebuie să ţinem seama de două aspecte esenţiale, care trebuie corect definite şi asumate: **alinierea la standardele UE şi interesul naţional.**

Viziunea Partidului Naţional Liberal în domeniul energetic ia în considerare două avantaje certe ale României în raport cu alte state europene: o structură echilibrată a producţiei de energie şi existenţa unor resurse relativ mari. Acestea trebuie valorificate eficient și cumpătat.

Obiectivele strategice şi măsurile în acest domeniu sunt următoarele:
a. securitatea furnizarii de energie (reducerea risipei, explorarea și exploatarea de noi resurse, diversificarea surselor de import). Securitatea infrastructurii critice este parte a acestui obiectiv;
b. creşterea eficienţei energetice pe tot lanţul, de la producător la consumator, în scopul creşterii competitivităţii economice şi reducerii costurilor suportate de către consumatori industriali şi casnici. Consumatorii de energie trebuie informaţi astfel încât să poată lua decizii avizate în alegerea

furnizorilor de utilităţi (este necesară identificarea consumatorilor vulnerabili pe criterii clare în vederea redirecționării subvențiilor în energie);
c. listarea unor pachete minoritare, prin care se vor transparentiza companiile de stat și se va putea obține o creștere a eficienței acestora. Statul trebuie să-și gestioneze portofoliul de acțiuni în baza unor strategii dinamice de dezvoltare;
d. asumarea unui rol activ pe piața energetică europeană și contribuţia la asigurarea securității energetice regionale. Diplomația economică, dar și măsurile pe plan intern, trebuie să urmărească îndeaproape obiectivele unei astfel de strategii. România trebuie să se implice în sprijinirea proiectului lansat de Comisia Europeană privind strategia pentru o Uniune Energetică. România trebuie să își asume un rol activ în procesul de tranziție spre piața unică a energiei europene, tinând însă cont de unele particularități ale sistemului energetic național. Prin resursele pe care le deține, România poate avea o contribuție importantă în asigurarea securității energetice regionale. OPCOM trebuie sa evolueze spre statutul de jucător regional pe piața gazelor și a energiei electrice;
e. extinderea cooperării cu Republica Moldova prin interconectarea infrastructurii de transport a energiei electrice și a gazelor. În acest mod România poate contribui decisiv la asigurarea securității energetice a Moldovei.

Pentru atingerea acestor obiective, o birocraţie inteligentă şi stabilitatea reglementărilor legislative sunt esenţiale. Un cadru fiscal care să asigure echilibrul între nevoia statului de atragere de venituri și menţinerea interesului investitorilor este absolut necesar. Autoritățile locale trebuie să beneficieze direct de o parte din taxele încasate din exploatarea resurselor energetice.Totodată, având în vedere că statul român este un acționar important în sectorul energetic, acesta trebuie să dezvolte modele de management de succes şi/sau să replice asemenea modele în companiile din portofoliul sau. Principiile guvernanței corporatiste în companiile publice trebuie clarificate, extinse si implementate cu fermitate. La fel de importantă este dezvoltarea parteneriatelor cu structurile de cercetare ştiinţifică, implementarea noilor tehnologii centrate pe eficienţă ridicată şi protecţia mediului.

România dispune de o varietate de resurse care asigură un mix energetic echilibrat. În continuare, vor fi luate măsuri coordonate pentru o utilizare eficientă a capacităților de producție existente, dar și pentru dezvoltarea de noi capacitati. Promovarea valorificării resurselor regenerabile trebuie să continue, ţinând cont de obiectivele privind securitatea energetică. Pentru o bună funcționare a sistemului energetic se impune completarea legislației privind energia din surse regenerabile, astfel încât să fie soluționate problemele semnalate de actorii din sistem. Guvernul va analiza oportunitatea ca schema de susținere prin certificate verzi să fie completată prin mecanisme suplimentare, care să mențină sistemul de certificate verzi pentru producătorii de talie mare și medie și să introducă tarife reglementate pentru cei de talie mică și foarte mică.

3.3.2. Mediu şi schimbări climatice

Protecția și conservarea mediului sunt condiții obligatorii pentru dezvoltarea durabilă și în consecință trebuie să fie constante ale politicilor de dezvoltare economică și socială. **Partidul Național Liberal recunoaște dreptul generațiilor viitoare la un mediu sănătos și echilibrat ecologic și își asumă politicile publice necesare construirii unei veritabile culturi a protecției mediului**. Ne asumăm în mod real și deschis obligația de a supune spre consultare publică efectivă toate deciziile cu impact asupra mediului și de a construi un veritabil parteneriat cu societatea civilă. **Obiectivul Partidului Naţional Liberal este implementarea standardelor europene în domeniul protecției mediului și creșterea calității vieții cetățenilor**. Programul Partidului Naţional Liberal detaliază măsurile preconizate pentru atingerea acestui obiectiv în domeniile protecției atmosferei, gestiunii deșeurilor, utilizării resurselor naturale și minerale, contaminării solului şi subsolului, mangementului resurselor de apă, pădurilor, biodiversităţii și ariilor protejate, ecologiei urbane, managementul situațiilor de criză.

Partidul Național Liberal consideră că este necesară o largă dezbatere publică pe tema mediului și schimbărilor climatice precum și a posibilității de unificare a legislației din acest domeniu sub forma unui **Cod privind Mediul Înconjurător**.

3.4. Infrastructura

3.4.1. Infrastructura de transport

Infrastructura de transport este fundamentală pentru asigurarea dezvoltării unei societăți și economii competitive. Accesibilitatea geografică și mobilitatea persoanelor și a mărfurilor sunt condiționalități pentru creșterea calității vieții și stimularea creșterii economice și generarea locurilor de muncă.

Din nefericire, infrastructura de transport se situează în continuare la un nivel scăzut de operaționalizare și siguranță în exploatare comparativ cu sistemul european. Acesta este motivul pentru care **Partidul Naţional Liberal consideră că alocarea bugetară necesară pentru dezvoltarea infrastructurii de transport a României este de cca. 2,5% din PIB**.

Transportul rutier

Dezvoltarea infrastructurii rutiere este pentru România un obiectiv prioritar. Partidul Naţional Liberal susține necesitatea racordării României la principalele coridoare din rețeaua TEN-T Core, respectiv Nădlac – Arad – Sibiu – Pitești – București – Constanța și Oradea – Campia Turzii –Târgu Mureș – Iași – Ungheni. Această racordare trebuie realizată exclusiv prin autostrăzi.

Se va urmări corelarea autostrăzilor și drumurilor naționale cu infrastructura urbană și rurală, dezvoltarea economiei la nivel regional, integrarea rețelei rutiere cu celălalte moduri de transport, în vederea asigurării legăturilor multimodale eficiente.

În acest sens, PNL are în vedere consolidarea legislației referitoare la evaluarea, autorizarea și contractarea lucrărilor de infrastructură rutieră precum și completarea legislației privind standardele de cost .

Obiective pe termen scurt și mediu pentru domeniul transportului rutier:

a.finalizarea vechiului Coridor IV Pan European rutier (Axa prioritară 7 TEN-T Core - Nădlac – Arad – Sibiu – Pitești – București – Constanța), de importanță vitală pentru conexiunea României cu Europa și implicit pentru economia națională. Acest lucru implică prioritizarea construirii autostrăzii Sibiu – Pitești, finalizarea tronsoanelor aflate încă în lucru precum și modernizarea drumului Constanța-Mangalia;

b. demararea construcţiei autostrăzii Tg. Mureș – Iași – Ungheni precum şi demararea construcţiei autostrăzii Comarnic – Brașov în condiții eficiente și suportabile pentru bugetul României;

c. realizarea infrastructurii rutiere de la graniţa de vest a României până la Calafat, parte a Coridorului Orient/East- Mediteraneean, care va lega porturile din nordul Germaniei de Balcani;

d. realizarea conexiunilor dintre autostrăzile A1 şi A2 prin realizarea la nivel de autostradă a Centurii de Sud şi Nord a Bucureştiului;

e. finalizarea fostelor tronsoane de pe autostrada Transilvania;

f. demararea pregătirii proiectului de construcție a autostrăzii București – Ploiești – Buzău – Focșani - Albița ;

g. continuarea programului de reabilitare a drumurilor naţionale finanțat de B.E.I, F.E.D.R. și P.O.S.T. ;

h. finalizarea variantelor de ocolire: Carei, Săcuieni, Alesd Sud, Stei, Cluj Nord Est, Tg. Mureș, Tg. Jiu, Craiova, Caracal, Brașov, București, Alexandria, Mihăilesti, Galați, Tecuci, Bacău, Suceava, Rădăuți ;

i. asigurarea infrastructurii de acces a principalelor centre economico-industriale Dacia, Ford la rețeaua de infrastructură rutieră europeană ;

j. consolidarea huburilor regionale: București, Constanța, Timișoara, Suceava, Brașov.

Transportul feroviar

Transportul feroviar este o prioritate fundamentală. În consecinţă, finanţarea infrastructurii feroviare trebuie să fie coerentă, multianuală, astfel încât să fie atractivă pentru operatorii de transport. Rezultatul se va concretiza, pe termen mediu, în transferul a 20% din transportul interurban de persoane şi mărfuri pe distanţă medie dinspre transportul rutier către transportul feroviar, în acord cu *Cartea Albă a Transporturilor, Strategia Transporturi 2050* pentru crearea unui *Spaţiu unic european* al transporturilor.

PNL consideră că **principalele acțiuni necesare în acest domeniu** trebuie formulate în contextul unui plan de dezvoltare pentru următorii 10 ani :

a. ridicarea parametrilor de calitate ai infrastructurii feroviare la standarde europene pentru asigurarea unei viteze adecvate de transport;

b. promovarea și implementarea legislației privind standardele de cost la lucrări de infrastructură feroviară, standardizarea contractelor, implementarea și controlul acesteia, urmărirea lucrărilor în perioada de garanție și post-garanție;

c. informatizarea completă a serviciilor aferente transportului de călători și de marfă;

d. extinderea electrificarii liniilor de cale ferată în vederea înbunătățirii calității rețelei feroviare în scopul interconectării cu rețeaua europeană;

e. eficientizarea CFR Călători în paralel cu majorarea capitalului acestei societăți. Majorarea capitalului va fi folosită pentru modernizari și achiziții de material rulant, astfel încât societatea să asigure siguranță și confort la nivel european pentru publicul călător, în contextul liberalizării transportului de călători în traficul feroviar ;

f. continuarea restructurării şi eficientizării activității societății CFR Marfă. Privatizarea societății în condiţii de maximă transparenţă, prin vânzarea unui pachet majoritar de acțiuni, în acord cu obligațiile asumate de România față de instituțiile financiare internaționale;

Obiective pe termen scurt și mediu pentru dezvoltarea transportului feroviar:

a. finalizarea lucrărilor de reabilitare a infrastructurii feroviare aferente coridorului IV European (Proiectul prioritar 22 Curtici-Simeria-Sighișoara-Brașov-București-Constanța) și demararea lucrărilor de reabilitare a infrastructurii feroviare aferente coridorului IX European (București-Iași-Ungheni) ;

b. realizarea infrastructurii feroviare de la graniţa de vest până la Calafat, parte a coridorului Orient/Est mediteraneean, care va lega porturile din nordul Germaniei de Balcani;

c. conectarea aeroporturilor la infrastructura feroviară pentru creearea hub-urilor naționale (Constanța, București, Suceava, Craiova, Timişoara, Brașov);

d. reabilitarea podurilor de cale ferată peste Dunăre (Giurgiu și Cernavodă);

e. dezvoltarea capacității feroviare în sectorul fluvio-maritim al Portului Constanţa cu scopul de a crea un hub regional;

f. modernizarea Gării de Nord din Bucureşti cu respectarea reglementărilor legale și a acordurilor internaționale.

Transportul naval

Un obiectiv important este **dezvoltarea transportului naval şi fluvial** în conformitate cu *Strategia Dunării*, precum şi transportul maritim prin dezvoltarea portului Constanţa, astfel încât acesta să atingă potențialul maxim, devenind cel de-al treilea port ca mărime și importanță din Europa, hub regional de transfer mărfuri către Orient.

În scopul maximizării investiţiilor, **Partidul Naţional Liberal propune corelarea priorităților care privesc transportul naval ce cele din celălalte tipuri de transport**:

a.asigurarea finanţărilor corespunzătoare pentru continuarea investiţiilor aflate în derulare care urmăresc îmbunătăţirea şi modernizarea infrastructurii portuare şi de navigaţie sau care contribuie la creşterea siguranţei transportului naval;

b. reorganizarea companiilor naţionale care administrează domeniile portuare. Reorganizarea Administraţiei Portului Constanţa prin includerea prin fuziune a Administraţiei Canalelor Navigabile. Reorganizarea Autorităţii Navale Române prin separarea activităţii de control de cea de reglementare şi armonizarea cu sistemele existente în celelalte ţări ale Uniunii Europene;

c. conectarea principalelor porturi fluviale la reţeaua naţională de autostrăzi şi cale ferată;

Partidul Naţional Liberal asumă următoarele **obiective pe termen scurt și mediu pentru domeniul transportului naval**:

a.implementarea reală a O.U.G. nr. 109/2011 privind guvernanţa corporativă pentru asigurarea unei modalităţi transparente şi nepolitizate de desemnare a consiliilor de administraţie a companiilor care administrează domeniul portuar;

b. construirea unui Terminal Ro-Ro din Portul Constanţa Sud- Agigea;

c. dublarea liniei C.F. Agigea Ecluză – Constanţa Ferry-Boat şi sistematizarea punctului de racord Agigea Ecluză;

d. dezvoltarea capacităţii feroviare în Portul Constanţa Sud Agigea;

e. construirea unui pasaj rutier denivelat pentru acces la noul terminal Ro-Ro din portul Constanta Sud – Agigea;

f. construirea unui nod rutier peste canalul de legătură în zona fluvio-maritimă şi racorduri cu reţeaua de drumuri interioară şi exterioară Portului Constanța;

g. construirea unui nou terminal de containere la Constanţa.

Transportul aerian

Obiectivul transformării României într-un hub european este fezabil în măsura în care ţara noastră va dezvolta infrastructura aeroportuară în scopul atragerii de pasageri și mărfuri. Acest obiectiv trebuie coroborat cu reglementările şi cerinţele de siguranţă şi securitate europene și internaționale, suport al dezvoltarii economice a Romaniei. **Pentru îndeplinirea acestor obiective PNL propune**:

a.implementarea programelor strategice de dezvoltare aferentă aeroporturilor din rețeaua de transport europeană;

b. eficientizarea activității operatorului național TAROM, vânzarea unui pachet de acțiuni de maxim 20% din capitalul Companiei Aeroporturi București, pentru atragerea la bugetul Ministerului Transporturilor a unor sume de bani necesare finanțării Programului strategic de dezvoltare, concomitent cu menținerea controlului decizional asupra acestei companii;

Obiective pe termen scurt și mediu pentru domeniul transportului aerian:

a.continuarea implementării programelor strategice de dezvoltare aferente aeroporturilor cuprinse în reţeaua centrală de transport (core network) europeană (TEN-T), respectiv, Compania Națională Aeroporturi Bucureşti, Aeroportul Internaţional Traian Vuia – Timişoara, precum și aeroportul internațional M. Kogalniceanu Constanța;

b. finanţarea funcţionării şi menţinerii în standardele de siguranţă şi securitate a Aeroportului Internațional Mihail Kogălniceanu Constanța și a Aeroportului Internațional Henri Coandă-București, datorită operării mixte civil/militare, în acord cu Strategia de Securitate Națională;

c. dezvoltarea unei rețele de aeroporturi regionale, pornind de la o analiză strategică ce trebuie să definească aeroporturile cele mai viabile din punct de vedere geografic și economic;

d. realizarea pe termen mediu a nodurilor intermodale, cu precădere la aeroporturile din București, Cluj, Constanța, Suceava, Timișoara.

Trasportul subteran – Metroul

Un obiectiv important este dezvoltarea reţelei de metrou, în scopul asigurării unui transport integrat, coerent, armonizării toate tipurile de transport urban și asigurării interconectării municipiului București cu județele limitrofe. Metroul trebuie să devină referința pentru stabilirea graficelor de transport de suprfață și cheia eficientizării transportului urban în București.

În îndeplinirea acestui obiectiv, **Partidul Naţional Liberal consideră că sunt necesare**:

a. eficientizarea activității Autorităţii Metropolitane de Transport Bucureşti prin armonizarea tuturor tipurilor de transport şi crearea unui program de transport integrat;

b. extinderea reţelei de metrou și tranferarea traficului de suprafață către transportul subteran pentru reducerea poluării urbane;
c. dezvoltarea rețelei Metrorex și transferul regiei la Primăria Generală a Municipiului București (după finalizarea investiţiilor în care sunt utilizate fondurile europene);

Obiective pe termen scurt și mediu pentru domeniul transportului subteran:

a. implementarea şi finalizarea Proiectului Inelul Feroviar București în transportul intermodal de călători (CFR Călători, Metrorex și RATB);
b. finalizarea Magistralei M4 Gara de Nord – Gara Progresul;
c. finalizarea Magistralei M5 Drumul Taberei – Pantelimon, Secțiunea Drumul Taberei – Universitate; urgentarea finalizarii tronsonului Râul Doamnei – Eroilor cu stația și depoul Valea Ialomiței și a Secțiunii Universitate – Pantelimon (pentru care a fost semnat acordul de împrumut cu BEI);
d. demararea lucrărilor la MAGISTRALA FEROVIARĂ 6 București – Otopeni;
e. pregătirea lucrărilor pentru linii de metrou viitoare executate în parteneriat public – privat : Linia 7 (Şoseaua Alexandriei, Rahova, Piaţa Unirii, Moşilor, Obor, Colentina, Voluntari - lungime estimată 21 km cale dublă, nr de staţii estimate - 31); Linia 4 (Laminorului, Gara Progresu, Tronson Gara de Nord – Gara Progresul).

3.4.2. Infrastructura construită

Evoluția sectorului construcțiilor reflectă îndeaproape starea economiei. Realitatea arată că acest domeniu nu s-a redresat după șocul crizei economice: contribuția la formarea PIB a atins minimul ultimilor șapte ani în anul 2014 (7,3% față de 10,8 în anul 2008), cifra de afaceri din construcții s-a diminuat cu 26% în aceeași perioadă, numărul de firme este mai mic cu aproape un sfert la fel ca și numărul de salariați iar decalajul dintre salariul mediu net pe economie și cel din construcții s-a adâncit (fiind cu cca. 390 lei mai redus). Volumul lucrărilor de construcții a scăzut în anul 2014 cu cca. 10 % față de aceeași perioadă a anului anterior. Într-o perioadă în care România are nevoie de investiții masive în toată infrastructura, sectorul construcțiilor a fost mai neglijat ca niciodată.

În viziunea PNL sectorul construcțiilor trebuie să fie promovat ca un sector prioritar, de antrenare a economiei românești. Politicile publice din domeniul construcțiilor trebuie să țină seama în mod simultan de comportamentul eventualilor beneficiari, de costurile antreprenorilor și de structura de producție a constructorilor. Plecând de la această abordare este nevoie de o ierarhizare a deciziilor care să sprijine investițiile în infrastructura construita: fluidizarea și eficientizarea întregului proces de investiții în construcții, promovarea parteneriatului public-privat şi diversificarea schemelor de sprijin fiscal pentru finanțarea infrastructurii construite, simultan cu creșterea gradului de fiscalizare al domeniului.

Este necesară eliminarea dificultăților existente la nivelul fiecărei etape a activității de construcții prin colaborarea între autoritățile de reglementare, administrațiile publice, asociațiile profesionale și ceilalți factori interesați: simplificarea procedurilor de avizare a proiectelor de construcții prin înființarea unui birou unic de emitere a certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construire și a unei platforme online conținând ansamblul documentelor legale necesare procedurilor de achiziție publică; îmbunătățirea legislației achizițiilor publice cu integrarea modificărilor date de noua Directivă referitoare la achizițiile publice; adaptarea standardelor si normativelor la exigentele Uniunii Europene si standardizarea cerințelor tehnice ale Autoritatilor Contractante prin clarificarea procedurilor de execuție a contractelor; realizarea unui portal conținând potențialii contractori, firmele de consultanță și registrul experților; simplificarea procedurilro de aprobare plăților și introducerea păților electronice; creșterea capacității administrative a autorităților cu responsabilități în reglementare.

Partidul Naţional Liberal consideră că este necesară o reformă în domeniul reglementărilor referitoare la parteneriatul public-privat (PPP). Această reformă trebuie realizată prin consultare publică, transparentă, atât cu investitorii privați, cât și cu autoritățile administrației publice (locale și centrale) și oficialii europeni. Parteneriatul cu mediul privat trebuie să includă: transformarea programelor de investiții în programe multianuale; centralizarea, actualizarea și selectarea proiectelor

prezentate ca eligibile pentru a fi dezvoltate în PPP la nivel central sau local într-un portofoliu integrat de proiecte. La nivelul fiecărui minister vor fi stabilite proiectele de investiții și vor fi afișate în mod transparent și ușor accesibil pe site-urile acestora valoarea, termenul de realizare, sursa de finanțare și a condițiile tehnice ale proiectelor; modificarea criteriilor de atribuire a contractelor in cadrul procedurilor de achizitie, in sensul renuntarii la atribuirea contractelor dupa criteriul celei mai bune oferte doar din punct de vedere financiar și includerea experienței companiei în criteriile de achiziţii; creșterea gradului de supraveghere a pieței față de materiale contrafăcute sau care nu corespund calității cerute în construcții; promovarea în parteneriat a învățământului dual corespunzător meseriilor specifice domeniului construcțiilor;

Sectorul construcțiilor are nevoie de revigorare iar soluțiile disponibile sunt atât de natură fiscală cât și de natură administrativă: reevaluarea nivelului TVA în special pentru vânzările de imobile noi, indiferent de mărimea şi preţul acestora; regândirea impozitului pe clădiri pentru a putea permite reducerea impozitelor datorate pentru clădirile de birouri și a păstra nivelul actual pentru locuințe; diferențierea impozitului trebuie făcută în funcție de folosință și nu de proprietar (spații comerciale versus locuințe, nu proprietar persoană fizică versus persoană juridică); creșterea accesului la creditare pentru companiile din construcții și dezvoltarea de programe specifice în acest sens, complementare programului Prima Casă; ajustarea programelor existente la momentul actual (Prima Casă, programul de construcții de locuințe ANL) corespunzător solicitărilor experților din mediul privat; introducerea criteriilor de bună practică în procedurile de achiziții publice în scopul creșterii accesibilității IMM la lucrări publice; plafonarea bazei de calcul a tuturor contribuțiilor la 3 salarii medii pe economie; aplicarea taxării inverse cu control ulterior pentru dezvoltatorii imobiliar.

3.5. Noua economie

3.5.1. O nouă politică industrială

Partidul Naţional Liberal consideră că în România este nevoie de o nouă politică industrială, al cărui obiectiv principal îl reprezintă creşterea competitivităţii economiei românesti. Este timpul ca România să abandoneze treptat avantajul salariilor mici şi să concureze în spaţiul european şi global prin produse şi servicii inovative, competitive la nivelul preţ calitate. Structura instituţională a statului trebuie configurată astfel incât să răspundă unor nevoi reale şi să acopere funcţiile vitale ale unui proces de guvernare eficient.

Pentru a atinge însă acest nivel sunt necesare o serie de schimbări de ordin legislativ a căror realizare să se facă printr-o comunicare reală cu mediul de afaceri şi al cărui rezultat să fie, printre altele, reducerea birocraţiei la nivelul administraţiei publice şi predictibilitatea deciziilor Guvernului, lucru care va spori încrederea investitorilor români şi straini în mediul de afaceri autohton. Este nevoie de racordarea schemelor de formare profesională la realităţile economice, de o colaborare optimă între industrie, universităţi şi sistemul preuniversitar**.**

În condiţiile în care anteprenoriatul reprezintă principala metodă de a transforma iniţiativa şi creativitatea în valoare adaugată, PNL are în vedere creşterea numărului de companii raportat la populaţie şi a aportului IMM la creşterea economică, prin accesul la finanţare a antreprenorilor dar şi prin dezoltarea unor programe educaţionale antreprenoriale.

În ceea ce privește cadrul administrativ este nevoie de reducerea rapidă a birocraţiei, generalizarea transmiterii raportărilor online, corelarea raportărilor solicitate de diferite instituţii, minimizarea efortului administrativ al companiilor în relaţia cu statul. Din punctul de vedere al administrației locale, aceasta nu trebuie să se rezume doar la a derula proiecte de infrastructură, ci trebuie sa își asume un rol proactiv în crearea de structuri dedicate dezvoltării economice locale.

Mediul de afaceri are nevoie de reglementări care să crească încrederea şi să ofere siguranţă partenerilor de afaceri. Statul trebuie să devină un partener de afaceri disciplinat care să-și respecte termenele contractuale. Tot Statul trebuie să vină în întâmpinarea anteprenorilor prin simplificarea procedurilor de accesare a fondurilor europene şi reducerea termeneleor de evaluare şi decontare,

astfel incât cei implicaţi în astfel de proiecte să își poată desfăşura activitatea fără presiunea lipsei de lichidităţi.

Dezvoltarea comerţului exterior, prin creşterea exporturilor în mod special, reprezintă un punct prioritar al programului de guvernare, PNL având în vedere redimensionarea reţelei de diplomaţie comercial – economică, în concordanţă cu prioritățile strategice stabilite pe termen scurt, mediu si lung. În acest sens, avem în vedere înfiinţarea unei Agenţii de tip TPO (Organizaţie pentru Promovarea Comerţului) folosind experiența altor ţări din UE care, în conformitate cu ultimele tendințe europene, să concentreze atât activitatea de promovare a exportului cât și cea de atragere a investițiilor străine.

3.5.2. Tehnologia informației și comunicațiile

Politicile PNL privind sectorul IT&C vizează contribuția directă a acestei ramuri la dezvoltarea economică a Romaniei ca una dintre principalele direcții de specializare inteligentă.

Măsurile privind infrastructura specifică vizează creșterea ratei de acoperire a Internetului, trecerea la televiziunea digitală terestră și valorificarea spectrului de frecvență eliberat, creșterea gradului de utilizare a infrastructurilor pasive existente și utilizarea partajată cu alți furnizori de utilități pentru reducerea costurilor. Transmisiile digitale terestre de radiodifuziune vor face obiectul unei strategii pentru următorii cinci ani. Procedurile privind accesul operatorilor privați la infrastructura specifică trebuie simplificate, trebuie înlăturate orice bariere în calea liberei concurențe.

Este necesară clarificarea atribuțiilor diferitelor instituții ale statului privind infrastructura critică cibernetică. De asemenea, structura instituțională a ministerului de resort presupune adaptarea la obiectivele privind evitarea achizițiilor redundante la nivelul Guvernului, adoptarea celor mai viabile soluții tehnice si interoperabilitatea sistemelor informatice ale diverselor instituții publice. Pentru solutii software și infrastructura fizică deja existentă în sectorul privat trebuie încurajate parteneriatele public-private iar investițiile publice trebuie concentrate asupra proiectelor inovatoare.

Cadrul legislativ trebuie îmbunătățit prin adoptarea legii serviciului garantat, promovarea unor achiziții publice eficiente și justificate ca utilitate, clarificarea și extinderea formelor de parteneriat public-privat.

O atenție deosebită va fi acordată extinderii infrastructurii în zonele defavorizate și în spațiul rural, pentru creșterea atractivității economice și îmbunătățirea accesibilității serviciilor pentru cetățeni.

Întărirea colaborarii statului cu sectorul privat este considerată un instrument principal pentru derularea de programe de cercetare, valorificarea economică a rezultatelor cercetării și racordarea la marile proiecte de cercetare europene.

Promovarea comerțului electronic în condițiile unor sisteme de plăți sigure și eficiente reprezintă o altă prioritate.

Companiile de stat din domeniul IT&C trebuie să funcționeze eficient în condițiile concurenței private. Sunt necesare planuri de modernizare și extindere, de valorificare optimă a activelor deținute și oportunităților de piață. Vânzarea unor pachete de acțiuni va fi analizată de la caz la caz.

Programul național e-guvernare își propune ca serviciile publice online să fie la fel de prietenoase și de performante cu cetățeanul ca și tranzacțiile online private. Informatizarea administrațiilor publice centrale și locale, asigurarea structurării și interconectării bazelor de date sectoriale, crearea de pagini de internet, utilizarea semnăturilor electronice, generalizarea plăților cu cardul bancar, crearea cadrului instituțional care să gestioneze acest proiect și implementarea unor programe adecvate de informare a populației, reprezintă un ansamblu de măsuri care să genereze eficientizarea semnificativă a interacțiunii cetățeanului cu instituțiile publice.

Perfomanțele companiilor românești din sectorul IT&C reprezintă o prioritate a guvernului Partidului Național Liberal. Intensificarea comunicării cu sectorul privat în vederea identificării de măsuri concrete pentru creșterea competitivității acestor companii și promovarea Romaniei în rândul marilor investitori, corelarea acordarii ajutoarelor de stat cu aportul de tehnologie, adoptarea unor

măsuri pentru accelerarea procesului de licențiere a aplicațiilor software precum și stimularea capitalului de risc prin instrumente fiscale reprezintă principalele direcții de acțiune.

În vederea îmbunătățirii comunicațiilor între Romania și Republica Moldova va fi negociat un acord guvernamental de roaming în baza caruia cetățenii celor două țări să beneficieze reciproc de tarife accesibile.

3.5.3. Turismul

Programul Partidului Național Liberal răspunde necesităţii dezvoltării pe termen lung a industriei turismului din România. La orizontul anului 2025 turismul românesc ar putea reprezenta 9% din PIB-ul României şi sursă de venituri pentru 18% din populaţie. Acest obiectiv ambițios ar putea fi atins în condițiile în care turismul va fi definit ca o prioritate şi dezvoltat pe 4 direcţii principale:

a. restructurarea procesurilor de autorizare şi acreditare în turism;
b. aplicarea unei politici de resurse umane în conformitate cu standardele în domeniu;
c. definirea conceptelor generale pentru turism;
d. strategii de promovare personalizată.

Autorizarea şi acreditarea în turism determină nivelul calitativ al serviciilor turistice. Vom urmări alinierea standardelor şi procedurilor de autorizare şi acreditare cu cele existente în ţările Europei Centrale. Resursele umane în turism reprezintă o componenţă de bază în creşterea gradului de satisfacţie a turiştilor. Consecvenţi "principiului breslelor" în politica de formare profesională propunem creşterea gradului de profesionalism a angajaţilor din turism.

Zonele de interes turistic vor beneficia de pachete de dezvoltare şi promovare specifice în funcţie de grad: naţional, regional sau local. Obiectivul PNL este ca, până în 2020, zonele de interes turistic naţional să conţină produse turistice competitive la nivel european. România are una din cele mai mari suprafeţe protejate din Europa, 5,18% din teritoriu. Prin dezvoltarea ecoturismului, cu accent pe Parcurile Naţionale şi Delta Dunării, dorim ca România să devină prima destinaţie de ecoturism din Europa. Delta Dunării trebuie promovată ca destinaţie de ecoturism având potențialul de a deveni destinația numărul 1 din Europa.

Turismul de nişă este reprezentat de turismul urban, istoric, cicloturism, de croazieră, educaţional, ecumenic. Segmentul turismului de nişă este slab reprezentat în România. PNL doreste dezvoltarea şi creşterea în competitivitate a segmentelor de nişă cu rol in creşterea veniturilor indirecte.

Turismul pe litoral va promova profilele deja orientate ale unora dintre staţiunile de pe litoralul Mării Negre prin realizarea de proiecte integrate. De asemenea se vor sprijini investiţiile în staţiuni turistice noi în zonele 23 August si Corbu.

Turismul montan, pentru care există deja realizate o serie de investiţii, trebuie să capete o importanţă mai mare prin finanțarea proiectului "Bucegi Arena", al cărui obiectiv este crearea celui mai mare domeniu turistic alpin din Europa de Est. Având în vedere importanţa infrastructurii montane va fi necesară **fianțarea** proiectului "Reabilitarea zonei alpine din România".

Agroturismul şi turismul rural reprezintă o şansă pentru dezvoltarea fermelor specializate, turismul rural fiind legat de promovarea tradiţiilor locale. În acest domeniu se vor promova măsuri de asistenţă pentru crearea, înregistrarea şi protejarea brand-urilor locale şi pentru promovarea produselor tradiţionale.

Finanţarea proiectelor în turism trebuie să fie diversificată. Fondurile europene, parteneriatele public-private şi concesiunile în vederea atragerii de investiţii constituie motoare pentru dezvoltarea industriei turismului din România.

3.5.4. Industriile creative

Guvernul PNL își propune să valorifice resursele naționale de creativitate prin dezvoltarea unui cadru propice acestor industrii, în strânsă corelație cu politicile și bunele practici europene. Din perspectiva economiei naționale, industriile creative reprezintă un sector în continuă creștere prin contribuția la PIB și ca pondere în exporturi, dar și un catalizator pentru alte domenii precum prelucrarea lemnului, textile și îmbrăcăminte, turism etc. Trebuie de asemenea valorificat potențialul de a dezvolta noi IMM-uri creative.

Stabilirea cadrului de consolidare a industriilor creative implică un cadru legislativ coerent și stabil, coduri CAEN și coduri ale ocupațiilor specifice. Clusterele creative trebuie să devină o structură specifică în masură să maximizeze valoarea adaugată a acestor industrii în termeni economici și sociali. Elaborarea unui sistem de indicatori specifici clusterelor creative, promovarea acestui tip de grupări și, nu în ultimul rând, identificarea celor mai eficace stimulente financiare reprezintă câteva direcții de acțiune.

Antreprenoriatul creativ trebuie să devină factorul dinamizator al acestor industrii prin promovarea unui set de politici care să încurajeze înființarea de noi IMM creative, să promoveze schimbul de experiență între tinerii creatori și să asigure facilități fiscale și instrumente de finanțare a proiectelor creative.

În vederea promovării industriilor creative pe plan național și internațional e nevoie de adoptarea unor măsuri customizate, ținând cont de particularitățile acestor companii și piețele pe care activează, incluse în Strategia Națională de export.

Resursele umane sunt deosebit de importante pentru un sector creativ performant. Sistemul de învățământ trebuie să ofere calificări adecvate prin programele la nivel preuniversitar, universitar și de formare continuă.

Cadrul instituțional oferit de Ministerul Economiei trebuie configurat astfel încât să fie dezvoltate politici publice și canale de comunicare eficiente între industria românească și instituțiile europene.

3.5.5. Economia circular

În viziunea Partidului Național Liberal, aplicarea principiilor economiei circulare nu ține doar de împăcarea economiei cu mediul înconjurător ci mai ales de revitalizarea bazei industriale și a creșterii competitivității românești.

Asigurarea unui cadru legislativ coerent concomitent cu întărirea funcțiilor de control reprezintă fundamentul planului de măsuri. Clarificarea rolurilor diverșilor actori implicați în salubrizarea localităților, implicarea cetățenilor în procesul economiei circulare, descentralizarea unor decizii privind serviciul de salubrizare, penalizarea firmelor de salubrizare care aruncă la groapa de gunoi cantități semnificative de materiale reciclabile și alte instrumente de incurajare a reciclarii la nivelul firmelor de salubrizare, întarirea funcției de control a instituțiilor publice implicate, îmbunătățirea infrastructurii de colectare selectivă reprezintă cele mai importante direcții de acțiune.

Accelerarea creșterii know-how-ului și a transferului tehnologic pentru economia circulară se pot asigura prin instrumente moderne de asigurare a trasabilitatii deșeurilor, clarificarea modului de raportare și alocarea de resurse financiare din veniturile AFM pentru implementarea unor sisteme de colectare selectiva la nivel local.

Economia circulară are potențialul de a genera noi locuri de muncă atât prin activitatea de selectare a materialelor cât și prin industriile care le folosesc. Acest potențial poate fi valorificat inclusiv prin acordare de stimulente fiscale companiilor care crează locuri de muncă, dar și prin inițierea unei linii de finanțare din fonduri europene, dedicată economiei circulare.

În vederea dezvoltării economiei circulare statul trebuie să își asume un rol proactiv prin întărirea și diversificarea instrumentelor de cooperare cu mediul privat, inclusiv prin politica de achiziții publice, adaptarea legislației fiscale în sensul prevenirii fraudelor și stimulării bunelor practici, evaluarea impactului unor măsuri asupra altor industrii, evitarea situațiilor de monopol și asigurarea unei piețe transparente și dinamice.

Educația copiilor și a tinerilor în sensul responsabilizării și implicarea lor în colectarea selectivă și reciclarea deșeurilor crează premizele unei viitoare generații de adulți responsabili. Un rol important revine autoritatilor locale prin parteneriatele pe care le pot stabili cu școlile.

Cercetarea-dezvoltarea în domeniul economiei circulare crează premizele unei mai bune utilizări a materialelor recuperate, implementarea de noi tehnici de colectare s.a. Dezvoltarea unei platforme online care să asigure comunicarea între universități, companii, instituții publice, ONG reprezintă un prim pas.

Structura instituțională trebuie să raspundă nevoilor de informare și coordonare din industria circulară. Înființarea unui centru de informare cu precadere pe teme europene din domeniul economiei circulare pe lânga Ministerul Mediului și crearea unui grup multidisciplinar în cadrul Ministerului Economiei, în parteneriat cu Ministerul Mediului, vor imbunătăți semnificativ cooperarea cu industria.

3.5.6. Industria mass media

Presa din România suferă din cauza dificultăților economice. Cele mai multe dintre ziarele de calitate, atât cele naționale, cât și locale, precum și majoritatea televiziunilor de știri traversează o perioadă foarte dificilă. Revigorarea industriei mass-media are în vedere următoarele componente:
a. consolidarea presei scrise și îmbunătățirea condițiilor de distribuție, mai ales în mediul rural;
b. depolitizarea și revigorarea audio-vizualului public (mai ales TVR);
c. susținerea și promovarea investițiilor autohtone în acest domeni;
d. stimularea investițiilor străine în domeniu.

Televiziunea Română reprezintă un subiect special. În contextul economic actual al jurnalismului românesc poate fi o formulă viabilă dacă instituția este restructurată (canale, operații de producție, depolitizare) și are o producție proprie consistentă. Legea actuală prinvind serviciile publice de radio și TV este o lege depașită și ineficientă, astfel încât ne asumăm modificarea ei.

4. MEDIUL DE AFACERI ȘI PIAȚA MUNCII

4.1. Întreprinderi mici și mijlocii

Principalele direcții de acțiune în acest domeniu sunt bazate pe principiile statuate în documentele Comisiei Europene pentru stimularea antreprenoriatului și dezvoltarea întreprinderilor mici și mijlocii.

Măsurile cele mai importante includ: crearea cadrului favorabil înființării și dezvoltării companiilor mici, inclusiv a afacerilor de familie; crearea condițiilor ca administrația publică să răspundă eficient cererilor venite de la întreprinderile mici și mijlocii, inclusiv prin promovarea soluțiilor de egovernment și ghișeelor unice de relații cu contribuabilul.

Adaptarea legislației achizițiilor publice pentru a deveni mai accesibilă întreprinderilor mici și mijlocii si facilitarea accesului acestora la finanțare reprezintă premise esențiale ale stimulării activității întreprinderilor mici și mijlocii.

Asigurarea unui mediu de afaceri favorabil implică continuarea procesului de simplificare a procedurilor administrative, cu reducerea cu cel puţin 10% a numărului de autorizaţii, avize, licenţe şi permise pentru agenţii economici; reducerea cu minimum 25% a numărului de plăţi fiscale pentru întreprinzători care în România este nivelul cel mai ridicat din UE.

Relansarea procesului investițional implică susținerea IMM-urilor, operaţionalizarea fondurilor speciale pentru acestea, în maniere similare cu cele din U.E (fonduri de seed-capital pentru sprijinirea înfiinţării de noi microîntreprinderi de către tineri; fonduri de micro-granturi şi micro-credite pentru dezvoltarea meşteşugurilor şi serviciilor în mediul rural; fonduri cu capital de risc pentru finanţarea IMM-urilor/start-up-urilor inovative şi a proiectelor din industriile de vârf, alimentate cel puţin parţial din fondurile europene şi cele de la bugetul statului).

Susţinem îmbunătăţirea cadrului legal privind stimularea investiţiilor cu reducerea criteriilor de acordare pentru a le face mai accesibile IMM-urilor și recapitalizarea Fondului de Garantare a Creditelor pentru IMM (FNGCIMM) şi a Fondului Român de Contragarantare (FRC), precum şi perfecţionarea legislaţiei privind regimul garanţiilor.

Un alt set de măsuri se referă la capitalizarea CEC Bank în vederea susţinerii IMM-urilor sau a programelor speciale de creditare a micilor întreprinzători; instituirea, potrivit practicii europene, a mediatorului de credite pentru IMM-uri; creșterea implicării autorităților publice centrale și locale în *Dezvoltarea parcurilor industriale şi tehnologice*, incubatoarelor de afaceri, clusterelor, precum şi a unei infrastructuri de afaceri adecvate; suplimentarea bugetului „Programului pentru dezvoltarea abilităţilor intreprenoriale în rândul tinerilor şi facilitarea accesului lor la finanţare (START)".

Susținem stimularea creării de locuri de muncă în sectorul privat, prin adoptarea de măsuri de stimulare a înființării de noi locuri de muncă, de ocupare a persoanelor defavorizate şi de creştere a productivităţii muncii și continuarea flexibilizării pieţei muncii din România.

Reducerea fiscalității și îmbunătățirea Codului fiscal și a Codului de procedură fiscală implică o serie de măsuri care includ: menţinerea reducerii fiscalităţii asupra forţei de muncă cu 5 puncte procentuale; îmbunătăţirea reglementărilor privind scutirea impozitului pe profitul reinvestit; reglementarea principiului "in dubio contra fiscum", cu aplicarea interpretării cele mai favorabile contribuabilului, pentru ca acesta să nu fie sancţionat pentru imperfecţiunile cadrului normativ; reducerea dobânzilor penalizatoare pentru debite bugetare; în ceea ce privește impozitul pe venit și contribuții sociale se va plafona, pentru început, baza de calcul a tuturor contribuțiilor sociale sociale la maxim 3 salarii medii pe economie.

4.2. Privatizare, piața de capital și achizițiile publice

Privatizarea rămâne un instrument de îmbunătățire al eficienței economice și de creștere a competitivității. În prezent companiile de stat generează aproximativ 10% din PIB, situaţie care duce la o cheltuială ineficientă a resurselor statului. Astfel, deşi creşterea economică din ultimii 10 ani a produs locuri de muncă, închiderea întreprinderilor ineficiente de stat a dus la pierderea, cu aproximație, a aceluiaşi număr de locuri de muncă. Este necesară reformarea rapidă a sectorului de stat pentru a elibera capitalurile administrate în mod ineficient, astfel încât să putem crea valoare adăugată reală în economie.

Instaurarea unei adevărate economii de piaţă în România este conditionată de dezvoltarea pieţelor bursiere de capital şi de mărfuri. Experienţa ţărilor avansate în domeniu ilustrează însă că o piaţa bursieră nu se poate construi limitat la cadrul naţional. Listarea pe piaţa de capital va imbunătăţi substanţial calitatea guvernanţei corporative în România, performanţa competitivă a societăţilor româneşti şi, împreună cu transparenţa tranzacţională şi corectitudinea operaţiunilor de piaţă vor fi factori decisivi în atragerea unui public larg în activitatea investiţională. Capitalul românesc va începe să lucreze în beneficiul economiei naţionale, iar participarea autohtonă asupra motoarelor de profit va tinde sa fie reprezentativă.

Un rol distinct va trebui acordat pieţelor de mărfuri. Acestea urmează să fie stimulate şi, unde este cazul, privatizate. Piața de mărfuri se va deschide instrumentelor şi produselor de sorginte financiară, se va internaţionaliza şi se va intersecta cu piața de capital, permiţând o participare mixtă, sporindu-şi pe aceasta cale lichiditatea şi, implicit, performanţa şi atractivitatea.

Achizițiile publice reprezintă motorul economiei Uniunii Europene. În România, instabilitatea şi impredictibilitatea legislativă au devenit o barieră suplimentară în realizarea execuției bugetare. Pentru soluționarea problemelor propunem, printe altele, desemnarea Autorității Naționale pentru Reglementarea şi Monitorizarea Achiziţiilor Publice ca unică autoritate să se pronunţe asupra legalității achizițiilor publice, precum şi înființarea unui Consiliu Național de Supraveghere al Autorității Naționale pentru Reglementarea şi Monitorizarea Achiziţiilor Publice care să înglobeze specialişti în drept, reprezentanţi ai mediului de afaceri şi ai societății civile care să asigure buna funcţionare a domeniului achizițiilor publice.

4.3. Fonduri europene

Creșterea eficienței instituționale și a capacității administrative reprezintă o prioritate absolută a Guvernului PNL. Propunem un set amplu de măsuri printre care se numără aducerea sub autoritatea structurii responsabile cu gestionarea fondurilor europene a tuturor autorităților de management (cu excepția celei aferente dezvoltării regionale) și crearea organismelor intermediare private prin contractarea de servicii de consultanță și gestionare a proiectelor dedicate axelor prioritare din cadrul programelor operaționale.

De asemenea, considerăm esențială întărirea funcțiilor de monitorizare și de control ale structurii coordonatoare și descentralizarea managerială precum și înființarea unui organism independent care să supravegheze corelarea implementării absorbției fondurilor europene cu strategiile naționale aprobate cu titlu ex-ante pentru fiecare program operational.

O altă prioritate este asigurarea unui parcurs eficient în implementarea proiectelor și modificări ale reglementărilor în scopul simplificării și corelării legislației interne cu acquis-ul comunitar

Mecanismul „asistenței retroactive" trebuie valorificat maximal, prin identificarea unor proiecte de investiții finalizate/ aflate în curs de finalizare (cu termen de finalizare maxim 31.10.2015) finanțate de la bugetul de stat/ credite rambursabile (BEI, BERD, BM) ale căror cheltuieli să poată fi solicitate la rambursare din partea CE.

În viziunea Partidului Național Liberal este importantă realizarea unei etapizări a proiectelor majore, în curs de implementare, care nu pot fi terminate până la finele anului 2015, pentru a evita asumarea finalizării acestora din fonduri provenind de la bugetul de stat și a obține transferul fazelor finale ale acestora pe noul buget 2014-2020.

Alte măsuri cuprind: contractarea integrală a tuturor proiectelor din listele de rezervă ale ultimelor apeluri de proiecte lansate pe diverse programe (POSCCE, POSDRU), filtrându-se acele proiecte care își pot adapta sau reduce perioada de implementare până la sfarșitul anului curent și finalizarea implementării condiționalităților *ex-ante* (generale și tematice) angajate prin programele operaționale în termenele asumate ca premisă pentru derularea fără sincope a acestora în relația cu Uniunea Europeană.

4.4. Piața muncii

PNL consideră că ridicarea nivelului de ocupare a forței de muncă este o prioritate, în special privind categoriile femeilor și tinerilor. Decalajele în raport cu statele membre ale Uniunii Europene trebuie reduse.

În ceea ce privește reformarea pieții muncii din România, obiectivele strategice generale includ: creşterea calității și productivitătii muncii prin educarea și formarea continuă a forței de muncă și promovarea antreprenoriatului; ocuparea deplină a forței de muncă; promovarea coeziunii sociale prin creșterea incluziunii sociale a persoanelor dezavantajate și combaterea discriminării.

5. SISTEMUL DE PENSII

Astăzi doar 4,3 milioane de salariați susțin 5,184 milioane de pensionari și beneficiari de indemnizații plătite de Casa Națională de Pensii Publice, cu o rată nesustenabilă de dependență de peste 1,3 pensionari și beneficiari de indemnizații pentru fiecare salariat, ceea ce generează un deficit al sistemului de pensii de aproximativ 3 miliarde de euro în fiecare an, datorii care se transmit generațiilor următoare, costuri care cresc an de an pe fondul îmbătrânirii populației. Plata pensiilor ne costă aproximativ 7% din PIB anual.

Obiectivele Partidului Național Liberal în domeniul pensiilor sunt:

a.creșterea ratei de sustenabilitate a sistemului de pensii și reducerea poverii financiare pentru persoanele active prin măsuri de ocupare (creșterea ratei de ocupare la 70% până în 2020 și

schimbarea mecanismelor de imigrare pentru îmbunătățirea fluxului migratoriu pentru persoanele calificate în domeniile neacoperite de forța de muncă internă);
b.îmbunătățirea nivelului de înlocuire a venitului la bătrânețe pentru pensionari;
c.întărirea încrederii în sistemul de asigurări sociale prin definirea beneficiilor la finalul perioadei de acumulare.

Măsuri pentru atingerea acestor obiective:

Pilon I – Pensia publică:

Singura modalitate de a echilibra structural sistemul de pensii este creșterea bazei de contribuabili prin creșterea numărului de salariați și, implicit, reducerea numărului de pensionari: locuri de muncă subvenționate pentru pensionari, susținerea antreprenoriatului pentru persoane peste 50 de ani, subvenționarea programelor de formare profesională și recalificare pentru persoane vârstnice, introducerea serviciului de consiliere înainte de pensionare pentru asigurarea unei evoluări line către pensionare.

Pilon II – pensii private obligatorii:

Întărirea încrederii participanților în sistemul de pensii private obligatorii prin adoptarea legislației, protejarea drepturilor participanților etc. și lărgirea bazei participanților.

Pilon III – Pensii private facultative:

a. posibilitatea diversificării portofoliului de investiții cu impact asupra creării de locuri de muncă sustenabile și a finanțării cercetării și dezvoltării;
b. majorarea plafonului maxim de contribuție raportat la venitul net pentru participanții cu vârstă de până la 5 ani până la atingerea vârstei de pensionare de la 15% la 25%.

Pilon IV – sistem pensii ocupaționale:

Partidul Național Liberal susține introducerea sistemului facultativ de pensii ocupaționale, prin statutul profesional și/sau contractul colectiv de muncă aplicabil bazat pe contribuția asiguratului și a angajatorului, bazat pe beneficii definite, cu componenta de asigurare de viață, pornind de la specificul unor profesii sau domenii de activitate.

Pilon V – Sistem asigurări sociale complexe pentru agricultori și persoane care obțin activități ocazionale

Crearea unui sistem complex de drepturi de asigurări sociale prin stabilirea proporțională a cotelor de contribuție aferente beneficiarului în funcție de venitul anual declarat. Acest sistem se bazează pe participarea facultativă a persoanelor care realizează venituri ocazionale în vederea deschiderii dreptului la pensie, stagiul minim de cotizare fiind de 90 de contribuții lunare minime.

6. CULTURA

O perioadă lungă de timp, guverne succesive au neglijat domeniile culturii naționale. Există un lung șir de decizii amânate și de responsabilități neasumate cu privire la un *Cod al Patrimoniului*, care presupune crearea instituțiilor și mecanismelor de evaluare, protecție și finanțare necesare punerii în valoare a patrimoniului cultural național. **Pentru Partidul Național Liberal, cultura este un domeniu generator de creștere economică, de locuri de muncă și de consolidare a coeziunii sociale. Guvernarea liberală propune inițierea unei noi abordări și a unor noi obiective în domeniul culturii și în industriilor culturale**.

Obiective fundamentale:

a. cultura va fi o prioritate strategică a dezvoltării României în cadrul Uniunii Europene;
b. susținerea permanentă a creatorilor și a creației contemporane (cultura vie) prin protejarea și stimularea actului artistic și a creativității;
c. asigurarea evidenței, conservării, reabilitării și punerea în valoare a Patrimoniului Cultural Național;

d. realizarea unei relații funcționale cu instituțiile publice de cultură prin asigurarea unui cadru normativ menit să confere stabilitatea resurselor financiare și umane necesare funcționării lor pe termen lung;
e. elaborarea unui cadru legislativ de implementare a politicilor publice din domeniu;
f. Ministerului Culturii își va asuma alocarea resurselor pentru cultură prin mecanisme de finanțare pe baze competitive, încurajarea parteneriatelor public-private, inclusiv a mecenatului și a sponsorizărilor;
g. organizarea unui sistem de control și evaluare a respectării normelor legale și a modului de cheltuire a resurselor alocate.

Cinematografia română:
Prin succesele repurtate în ultimii ani, cinematografia română a devenit principalul promotor al imaginii României în lume. Pentru susținerea acestui domeniu, principalele direcții de acțiune sunt următoarele:
a. restructurarea Centrului Național al Cinematografiei pentru asigurarea unei administrații și a unui tip de management adaptat și eficient;
b. creșterea numărului de săli de cinematograf;
c. acordarea de facilități fiscale pentru activitățile de producție, distribuție și difuzare de filme;
d. programe de educație vizuală (educația școlară nu include filmul sau artele vizuale printre materiile de interes general);
e. implicarea posturilor de televiziune în sprijinirea cinematografiei naționale;
f. programe de specializare în meserii cinematografice;
g. măsuri anti-piraterie: în România, rata pirateriei atinge cote foarte mari, neexistând mesaje că pirateria este un furt;
h. fonduri pentru promovare pe plan naţional și international;
i. măsuri pentru stimularea producției de film străin în România;
j. conservarea Arhivei Naționale de Film.

7. AFACERI INTERNE

Guvernul dispune în prezent de un aparat birocratic ineficient, afectat de suprapuneri decizionale și structurale. În viziunea PNL, Guvernul se va prezenta cu o structură flexibilă, centrată pe priorități ale guvernării și pe dezvoltarea de relații directe și transparente cu autoritățile locale și societatea civilă. Practicile de e-guvernare vor fi promovate și extinse. Astfel, comunicarea datelor și informațiilor va fi rapidă și transparentă, iar sursele de blocaj în luarea și transmiterea deciziilor vor fi elimitate.

7.1. Administrația centrală și locală

Descentralizarea este unul dintre pilonii guvernării liberale pe baza exclusivă a principiului european al subisdiarității. În acest sens, se vor delega la nivel local, judetean sau regional, dupa caz, acele competenţe care asigură o gestionare mai adecvată a bunurilor și serviciilor publice și se vor asigura resursele financiare adecvate. Descentralizarea se va face diferențiat în funcție de capacitatea administrativă a entităților vizate.

În vederea realizării descentralizării administrativ-financiară vor fi luate următoarele măsuri:
a. transferul progresiv al unor atribuții de la nivel central către autoritățile administrației publice locale;
b. schimbarea filosofiei bugetare, în sensul că un procent semnificativ din veniturile colectate va rămâne la nivel regional și local pentru asigurarea sustenabilităţii finaciare a exercitării atribuţiilor transferate de la nivel central;
c. în vederea descentralizării decizionale şi financiare propunem efectuarea auditului de sistem în vederea identificării procedurilor optime de derulare a procesului de transfer al deciziei de la nivel

central la nivel local, concomitent cu transferul sumelor necesare asigurării sutenabilităţii acestui proces;
d. introducerea stardardelor de cost în administrația publică;
e. se vor face modificări legislative privind structura și atribuțiile autorităților locale.

Există un număr mare de agenții care nu își justifică existența. Guvernarea liberală propune comasarea și reorganizarea celor peste 120 de agenții guvernamentale, diminuarea numărului acestora și reformarea structurilor de control, pentru eliminarea suprapunerilor de competențe. Dorim realizarea unui nou nomenclator al funcțiilor din administrația publică si introducerea selecției și promovării persoanelor în corpul funcționarilor publici având la baza egalitatea în șanse, exclusiv pe bază de merit, prin formularea unor criterii clare de performanță.

Dezvoltarea profesională a funționarilor publici, formarea continuă și testarea compentețelor profesionale sunt priorități în viziunea Partidului Național Liberal. Este necesară reducerea corupției în rândul funcționarilor publici.

Guvernarea liberală va trece la o informatizare progresivă și extinsă a serviciilor din administrația publică, în vederea creșterii transparenței guvernării centrale și locale și a generalizării accesului informatic al beneficiarilor în funcție de nevoi.

Ne confruntăm cu necesitatea regândirii structurii organizării teritoriale a Statului Român, care ar urma să se materializeze în apariția unor noi unități administrativ-teritoriale, regiunile. Instituirea regiunilor, ca entități teritoriale ale dezvoltării, ar urma să pună în practică principiul descentralizării administrative, prin crearea unor unități administrativ-teritoriale de dimensiuni mai mari sub aspect teritorial și demografic, având o capacitate economică sporită și posibilități mai mari de gestionare a problemelor comunităților și cetățenilor. Regiunile ar fi mult mai compatibile și cu structurile administrative existente în statele membre ale Uniunii Europene și cu politicile de dezvoltare regională, aceste structuri fiind, de asemenea, necesare pentru o absorbție eficientă a fondurilor europene.

Guvernul liberal îşi asumă misiunea reformării administrativ-teritoriale a României printr-un proiect care să implice analize ştiinţifice temeinice şi dezbateri publice extinse în mediul academic, politic, mass-media şi în cadrul societăţii civile. Acest proiect trebuie să răspundă necesităţilor cetăţenilor şi comunităţilor. În consecinţă nu trebuie realizat doar prin simpla adoptare a unor acte normative în domeniu de către un grup restrâns de decidenţi.

În viziunea liberală, obiectivele generale ale proiectului prinvind reîmpărțirea administrativ-teritorială sunt:
a. corelarea descentralizării administrative cu reorganizarea teritorială a comunităților de dezvoltare;
b. delimitarea noilor regiuni în funcție de potențialul de dezvoltare;
c. eliminarea dezechilibrelor regionale existente și preîntâmpinarea producerii de noi dezechilibre;
d. implementarea cadrului instituțional necesar pentru a răspunde reglementărilor europene;
e. corelarea politicilor și activităților sectoriale guvernamentale la nivelul regiunilor;
f. stimularea cooperării interregionale interne și a celei transfrontaliere.

7.2. Ordinea publică și siguranța cetățeanului

Ordinea publică și siguranța cetățeanului fac parte din elementele prin care se măsoară gradul de civilizare al unei societăți. Nevoia de siguranță personală, asociată respectării ordinii publice este una dintre nevoile de bază ale ființei umane. Este rolul statului să asigure ordinea publică, securitatea personală, exercitarea drepturilor și libertăților indivizilor, să protejeze viața, integritatea fizică și posesiunile cetățenilor. Reacția statului față de încălcarea legii trebuie să fie fermă și imediată.
Partidul Național Liberal își asumă obiectivul întăririi ordinii publice și creșterii siguranței personale a cetățenilor. Considerăm că pentru atingerea acestui obiectiv este necesară o reformă instituțională care să elimine suprapunerile de atribuții și să transforme structurile centrale în structuri suple de conducere, reglementare și control, concomitent cu redirecționarea principalelor resurse umane,

materiale și financiare, către structurile operative. De asemenea, este prioritară formarea continuă a angajaților la standarde europene și stabilitatea acestora în sistem.

În viziunea liberală, principalele priorități în acest domeniu sunt: creșterea siguranței cetățeanului; prevenirea și combaterea corupției; prevenirea și combarea criminalității; combaterea crimei organizate; traficul și consumul de droguri; asigurarea unui trafic rutier cât mai sigur; creșterea încrederii cetățenilor în structurile de ordine publică și siguranța cetățeanului; securizarea frontierelor; reformarea managementului situațiilor de urgență și întărirea capacității de reacție; promovarea unui cooperări transfrontaliere active.

8. JUSTIȚIE ȘI ANTICORUPȚIE

Justiția și regula de drept trebuie să devină fundamentul societății democratice românești. Drepturile și libertățile cetățenilor, solidaritatea și pacea socială, puterea statului și a democrației izvorăsc și sunt garantate de Justiție. Justiția și regula de drept stă la baza edificiului Uniuniii Europene. Justiția independentă și profesionistă este prima și cea mai puternică dintre legăturile României cu construcția europeană. Aderarea României la Uniunea Europeană a fost posibilă prin instituirea de către România și Comisia Europeană a Mecanismului de Cooperare și Verificare în domeniul Justiției.

8.1. Justiția și anticorupția

Reconstrucția europeană a marilor ”blocuri” ale sistemului judiciar este o reușită. Mecanismele sistemului judiciar sunt funcționale. Fundamentul legislativ este o realitate. Cele patru noi coduri fundamentale ale României, legea responsabilității disciplinare a magistraților, legea privind confiscarea extinsă și alte acte normative importante adoptate în ultimii ani reprzintă o reformă fără precedent la scara europeană prin amploarea și simultaneitatea înnoirilor. Consiliul Superior al Magistraturii a devenit o instituție matură și capabilă să își asume eficient guvernarea sistemului judiciar. Cadrul legislativ și instituțional privind combaterea corupției funcționează. Stabilitatea acestuia este o prioritate constantă pentru Guvernul PNL. Independența Justiției a devenit o realitate probată de bilanțurile parchetelor și instanțelor, de rapoartele CSM privind starea justiției, de percepția publicului asupra acesteia.

Obiective

Independența este premisa funcționării Justiției. Vom contribui la păstrarea acesteia prin asigurarea mijloacelor logistice și financiare necesare unui act de justiție eficient.

În general, cuvântul de ordine este consolidarea a ceea ce s-a construit până în prezent. Pasul uriaș înainte reprezentat de finalizarea cadrului legislativ va fi păstrat cu grijă și va fi urmat de cel al perfecționării acestuia, după un studiu și o evaluare atentă condusă de Ministerul Justiției (MJ) împreună cu Consiliul Superior al Magistraturii (CSM).

În același timp, vom crea condițiile pentru ca Justiția să devină mai eficientă prin reluarea reformei pentru crearea unor instanțe și parchete puternice, consolidate, pentru că sunt singure care pot asigura scurtarea duratei proceselor și specializarea magistraților. MJ va avea ca țintă asigurarea cooperării CSM și a Parlamentului României în această reformă.

Calitatea actului de justiție trebuie să crească. Specializarea magistraților și a personalului auxiliar este cheia eficienței și a calității în sistemul judiciar.

Cadrul legislativ anticorupție va rămâne stabil. Vom întări capacitatea instituțională a ANI și DNA prin asigurarea resurselor financiare, logistice și umane necesare. O parte din prejudiciile recuperate în urma anchetelor DNA pot fi direcționate către bugetul acesteia.

Măsuri

1. Direcții de acțiune pentru consolidarea reformei sistemului judiciar și asigurarea unui caracter durabil și ireversibil al acesteia

a. Independenţa sistemului judiciar:

- garantarea unui statut real de independență a justiției, prin limitarea tuturor potențialelor surse de presiune;
- urmărirea, în procesul de revizuire a Constituției, a dispozițiilor existente în ceea ce privește separarea puterilor;
- consolidarea continuă a Consiliului Superior al Magistraturii (CSM);
- consolidarea Inspecției judiciare.

b. Consolidarea bunei funcționări a sistemului judiciar:

Sunt necesare măsuri concrete care să asigure buna aplicare a codurilor**,** astfel ca acestea să își dovedească pe deplin funcționalitatea și să aducă modernizarea și dinamica avute în vedere când au fost redactate:

- constituirea unor comisii interinstituționale pentru măsurarea corectă a impactului codurilor;
- urgentarea procedurilor în vederea adoptării amendamentelor la codul penal și codul de procedură penală aflate în dezbaterea Parlamentului;
- luarea de urgență a măsurilor ce se impun pentru aplicarea dispozițiilor noului Cod de procedură civilă care urmează să intre în vigoare la 1 ianuarie 2016, pentru a evita o nouă amânare;
- platforme de dialog și studiu la distanță, prin intermediul calculatorului (e-learning), dezvoltarea tehnicilor de predare la distanţă pentru reţelele de formatori;
- programe de mentorizare, de dialog și schimb de experientă pe teme de viață și carieră, cu magistrați de carieră și de succes în tări care au un sistem judiciar performant în prezent – Marea Britanie, Olanda, Germania, SUA;
- unificarea jurisprudenței;
- consolidarea în continuare a rolului Înaltei Curți de Casație și Justiție în materia unificării jurisprudenței.

c. Pentru a fi acceptată și nu doar impusa, Justiția trebuie să fie înțeleasă de cât mai mulți dintre cetățeni:

- publicarea integrală a hotărârilor judecătorești;

-prin MJ, vom incuraja CSM și școlile de drept să dezvolte programe de pregătire profesională axate pe dobândirea unui limbaj accesibil, simplu și coerent în actul de justiție;

- prin MJ, CSM și ICCJ vor fi încurajate să înceapă un proiect pilot prin care marile hotărâri, cele care sunt date în interpretarea legii, să fie prefațate de un rezumat pe întelesul tuturor, care să permită pătrunderea sensului hotărârii în pături sociale cât mai largi. O astfel de abordare e deja utilizată la Curtea de Justiție a Uniunii Europene dar și la Curtea Supremă din Marea Britanie, și este foarte apreciat de cetăteni și magistrați;

- proiecte de prezentare a justiției în școli.

d. Asigurarea logisticii și infrastructurii necesare pentru buna funcționare a instanțelor și parchetelor:

- asigurarea unei finanțări adecvate;
- Justice District - Transformarea benefică a sistemului judiciar implică continuarea initiațivelor și politicilor bune. Vom continua proiectul Justice District, inițiat in anii anteriori;
- One stop shop – înființarea de puncte de plată a taxelor de timbru și de cumpărare a timbrelor judiciare la sediile instanțelor;
- gestionarea volumului de activitate la instante și parchete;
- restructurarea și reorganizarea instanțelor;
- distribuire rațională a personalului.

e. Finalizarea procesului legislativ în ce privește proiectul de lege privind statutul grefierilor aflat în Parlament va consolida aparatul personalului auxiliar.
f. Digitalizarea – e-Justiția – trăim într-o lume care va deveni din ce în ce mai digitalizată, justiția nu-și poate refuza această tendință a secolului XXI.
Se impune dezvoltarea unor forme de management modern în cadrul sistemului judiciar, în primul rând prin asigurarea dialogului continuu între institutiile din sistem, profesiile relevante precum și toti ceilalți actori implicați.

2. Integritate și anticoruptie
Construcția normativă si instituțională existentă trebuie menținută, iar instituțiile care aplică aceste reguli trebuie încurajate să continue în acelasi ritm, astfel încât în cele din urmă să de realizeze scopul final de limitare a fenomenului coruptie și de gestiune corectă a interesului public de către cei aleși să o facă.

a. Integritatea:

- menținerea și consolidarea cadrului normativ al ANI;
- asigurarea aplicării unitare a legislatiei privind incompatibilitățile, conflictele de interese și averile nejustificate;
- respectarea și executarea neintârziată a hotărârilor judecătorești de toate autoritățile publice, inclusiv de către Parlament;
- crearea mecanismului de verificare ex ante a conflictelor de interese în procesul de atribuire a contractelor de achiziții publice.

b. Lupta împotriva corupției:

- menținerea și consolidarea cadrului normativ și instituțional anticorupție;
- eliminarea tuturor prevederilor de natură sa afecteze sau să limiteze derularea anchetelor sau funcționarea eficientă instituțiilor anticorupție;
- continuarea dialogului transpartinic în vederea asigurării în Parlament a unei abordări sistematice și coerente cu privire la cererile de ridicare a imunităților;
- recuperarea prejudiciilor în cazurile de corupție trebuie să rămână o prioritate, inclusiv datorită puternicului efect disuasiv;
- clarificarea rolului și atributiilor instituțiilor cu competențe în materia recuperării prejudiciilor cauzate prin infracțiuni și luarea tuturor măsurilor de ordin normativ și institutional pentru simplificarea, eficientizarea și asigurara coerenței acestora;
- continuarea activității de urmărire penală a cazurilor de corupție la scară mică;
- elaborarea unei noi Strategii Naționale Anticorupție, care să continue actuala SNA si să consolideze rezultatele obtinute în urma aplicării acesteia;
- transparentizarea și eficientizarea procedurilor de achiziții publice pentru a se elimina orice vulnerabilitate la corupție.

Va continua relația de strânsă colaborare cu partenerii externi ai României. Atât Uniunea Europeană cât și statele europene sau membre NATO din afara Europei ne-au fost parteneri de nădejde, fiind uneori de real sprijin pentru impulsionarea și susținerea procesului de modernizare a justiției. Vom continua un dialog partenerial deschis cu aceștia, în baza căruia să existe avantaje mutuale legate de cresterea încrederii reciproce, stimularea mediului de afaceri și atragerea investitiilor străine. În context european, eforturile vor fi concentrate pe adoptarea acelor măsuri care sa ducă la atingerea obiectivelor din cadrul Mecanismului de Cooperare si Verificare, așa cum acestea au fost definite în Decizia Comisiei Europene din 13 decembrie 2006. Vom sprijini asumarea și diversificarea tuturor angajamentelor, prin internalizarea lor în strategii și planuri de acțiune naționale, astfel încât acestea să devină mai ambițioase și mai cuprinzătoare decât mecanismul insuși.

Ca deziderat general vom urmări ca cetățenii României să se adreseze instituțiilor din sistemul judiciar cu încredere și cu speranță. Funcționarea justiției și garantarea valorilor statului de drept reprezintă temeliile unei societăți. Odată sistemul creat, accentul va fi pus în perioada ce urmează pe

perfecționarea funcționării sale. Va trebui să fie asigurată formarea specializată a judecătorilor, procurorilor și personalului auxiliar.
Va trebui garantată ireversibilitatea progreselor deja înregistrate, sustenabilitatea acestora, pentru ca pe mai departe să asigurăm progres, încredere, liniște socială și certitudine juridică.

8.2. Sistemul penitenciar

Executarea pedepselor privative de libertate este o parte importantă a înfăptuirii justiţiei. O justiţie de nivel european presupune şi un sistem penitenciar care să respecte standardele Uniunii Europene. Modul de executare a pedepselor privative de libertate și condițiile de detenție constituie un indicator al gradului de civilizare a unei societăți. Persoanele condamnate la pedeapsa închisorii trebuie să se bucure de toate drepturile prevăzute de legea română și de convențiile internaționale la care România este parte.

Sistemul nostru penitenciar înregistrează un decalaj important raportat la standardele europene referitoare la detenție. Acest fapt este demonstrat de condamnările pronunțate împotriva României de *Curtea Europeană a Drepturilor Omului* (CEDO). Rapoartele *Comitetului European pentru Prevenirea Torturii și Pedepselor sau Tratamentelor Inumane sau Degradante* (CPT), ale UNICEF si ONG-urilor care activează în domeniul drepturilor omului indică încălcarea drepturilor persoanelor private de libertate în sistemul penitenciar şi spaţiile de deţinere ale Ministerului Administraţiei și Internelor. Dezbaterea publică actuală generată de relatările mass media privind condiţiile din închisorile româneşti arată gravele probleme ale sistemului nostru penitenciar.

În primăvara anului 2012 România a evitat aplicarea unei sentinţe pilot a *Curţii Europene a Drepturilor Omului* privind condiţiile de detenţie. Starea deplorabilă a închisorilor noastre afectează în mod grav atât viaţa cotidiană a deţinuţilor cât şi a personalului Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor. Angajamentele şi măsurile asumate de către Guvernul României prin Ministerul Justiţiei- Administraţia Naţională a Penitenciarelor pentru remedierea deficienţelor sistemului- ilustrate de cauzele aflate pe rolul Curţii- au fost însă, în cea mai mare măsură, abandonate de guvernul Ponta. Consecinţa a fost agravarea problemelor din penitenciarele româneşti.

Partidul Naţional Liberal îşi asumă proiectul modernizării sistemului penitenciar. Standarde de detenţie la nivelul Uniunii Europene, îmbunătăţirea condiţiilor de muncă ale angajaţilor din sistem, respectarea drepturilor fundamentale ale omului şi crearea şanselor de reintegrare socială a foştilor deţinuţi constituie elementele fundamentale ale acestui proiect.

Obiective și măsuri
Sistemul nostru penitenciar are nevoie de o reformă profundă. Problemele legate de executarea pedepselor privative de libertate sunt atât de grave încât nu mai pot fi ignorate. E nevoie de soluţii radicale. Evident, remedierea situaţiei depinde de posibilităţile statului de a aloca resurse financiare acestui domeniu. În acelaşi timp, pot fi identificate resursele existente în interiorul sistemului penitenciar, resurse deocamdată neexploatate. Cu multă muncă, creativitate şi responsabilitate putem soluţiona deficienţele în materia respectării drepturilor omului, conform standardelor europene:

a. Suprapopularea

Problema suprapopulării penitenciarelor, în principal în termenii asigurării suprafeţei minime şi a volumului de aer pentru fiecare deţinut este, fără îndoială, o problemă extrem de importantă. De rezolvarea acesteia depinde, într-o măsură consistentă, respectarea standardelor europene în materia detenţiei.

Deşi numărul populaţiei penitenciare înregistrează un trend descendent (care probabil va fi accentuat de introducerea măsurilor alternative la pedeapsa închisorii promovate în noile Coduri), gradul de suprapopulare a sistemului (157,58%) impune mărirea capacităţii de cazare.

Există soluţii de extindere a capacităţii de cazare care să nu afecteze considerabil bugetul statului şi deci alocarea fondurilor către domenii prioritare, cum sunt educaţia şi sănătatea. Analiza structurii populaţiei penitenciare arată că la data de 31.01.2015, dintr-un total de 29969 deţinuţi, 3602

erau plasaţi în regim deschis şi 11270 în regim semideschis. Ambele categorii (îndeosebi cea a deţinuţilor plasaţi în regimul deschis, care pot presta munci în afara penitenciarului fără pază), care însumează aproape jumătate din totalul populaţiei penitenciare, sunt caracterizate print-un grad de pericol relativ scăzut şi în consecinţă paza şi supravegherea presupun o alocare limitată de resurse umane şi logistice.

Pentru cazarea acestor două categorii de deţinuţi există următoarele soluţii:

- construirea unor penitenciare modulare, pe terenurile aflate deja în proprietatea sau administrarea Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor (costurile de construcţie şi administrare ale unui asemenea penitenciar sunt mult mai mici decât în cazul penitenciarelor "clasice");
- transferarea clădirilor neutilizate aflate în proprietatea/administrarea Ministerului Apărării Naţionale şi altor instituţii publice către Ministerul Justiţiei- Administraţia Naţională a Penitenciarelor şi transformarea acestora în penitenciare. Adaptarea acestor clădiri la cerinţele de custodiere a deţinuţilor plasaţi în regimul deschis şi semi-deschis presupune costuri reduse, în comparaţie cu cele necesare construirii unui penitenciar;
- dezvoltarea parteneriatului public- privat pentru construcţia de penitenciare noi, la standarde europene.

Aşa cum se poate observa, aplicarea primelor două soluţii poate conduce la relocarea a aproximativ 50% din populaţia penitenciară existentă, cu consecinţa scăderii indicelui de ocupare în sistem şi respectarea spaţiului minim/deţinut, conform standardelor europene.

În acelaşi timp, suprapopularea sistemului penitenciar este generată şi de custodierea arestaţilor preventiv (1601 arestaţi preventiv, la 31.01.2015). Pentru această categorie trebuie construit un sistem de custodiere diferit (centre de reţinere şi arest preventiv sau închisori preventive), la un standard adecvat statutului juridic al acestor persoane, aflate sub beneficiul prezumţiei de nevinovăţie. Soluţiile descrise mai sus pot fi, deasemenea, aplicate.

b. Condiţiile de detenţie. Condiţiile de muncă

Soluţiile problemei suprapopulării sistemului penitenciar sunt, într-o anumită măsură, soluţii pentru îmbunătăţirea condiţiilor de detenţie. Acestea nu sunt însă suficiente. Timp de douăzecişicinci de ani sistemul penitenciar a fost „peticit". Trebuie demarat un program amplu de modernizare a penitenciarelor, de aducere a acestora la standardele europene. Ministerul Justiţiei- Administraţia Naţională a Penitenciarelor va realiza o diagnoză a problemelor din sistem şi va prioritiza rezolvarea acestora, cu alocarea resurselor financiare necesare. Satisfacerea trebuinţelor de bază ale deţinuţilor, cum sunt cele legate de hrană, apă potabilă, căldură pe timpul iernii, asistenţă medicală etc, constituie o obligaţie a statului român.

Condiţiile de muncă ale angajaţilor sistemului penitenciar constituie, deasemenea, un obiectiv asumat de către Partidul Naţional Liberal. Angajaţii Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor exercită un rol extrem de important în asigurarea ordinii publice şi siguranţei cetăţenilor. Ei sunt parte a administrării justiţiei, atât sub aspectul organizării executării măsurilor privative de libertate cât şi al recuperării morale şi reintegrării sociale a foştilor deţinuţi. Munca lor trebuie apreciată şi recompensată corespunzător. Dincolo de aspectele care ţin de condiţiile de muncă, statutul şi recompensarea angajaţilor din sistemul penitenciar trebuie aşezate la nivelul celorlalte stucturi din sistemul de apărare, ordine publică şi siguranţă naţională. Calitatea vieţii angajaţilor din penitenciare, cariera profesională, filtrele de selecţie, promovările în sistem, stabilitatea pe funcţie sunt aspecte care necesită reglementări similare.

Ridicarea standardelor condiţiilor de detenţie şi a condiţiilor de muncă presupune alocări financiare suplimentare, trecerea de la „bugetul de avarie" la un buget proiectat pe măsura problemelor sistemului penitenciar. În acelaşi timp, e nevoie de profesionalism şi responsabilitate în gestionarea acestor resurse precum şi de identificarea unor surse de finanţare suplimentare.

c. Finanţarea sistemului penitenciar

Modernizarea sistemului penitenciar nu trebuie realizată doar pe baza fondurilor alocate de la bugetul statului. În condiţiile în care educaţia şi sănătatea sunt domenii care au nevoie urgentă de alocări financiare suplimentare, Ministerul Justiţiei- Administraţia Naţională Penitenciarelor trebuie să crească nivelul veniturilor proprii. Există soluţii la această problemă:

- extinderea implicării deţinuţilor în activităţi lucrative. Prestarea unei munci constituie un indicator important al îndreptării persoanei condamnate, care aduce o serie de beneficii, de la diverse recompense pînă la scurtarea pedepsei prin obţinerea liberării condiţionate. În sistemul nostru legal, munca este un drept şi nu o obligaţie pentru deţinuţi. Utilizarea deţinuţilor în activităţi lucrative, ilustrată de nivelul veniturilor proprii ale sistemului penitenciar, este acum extrem de redusă. Administraţia Naţională a Penitenciarelor trebuie să utilizeze mai eficient activele proprii şi să intensifice contactele cu mediul antreprenorial, astfel încât deţinuţii să beneficieze în mod real de acest drept. Deasemenea, trebuie evaluate şi posibilităţile de utilizare a muncii deţinuţilor în viitoarele proiecte de infrastructură (rutieră, agricolă, mediu, construcţii etc.). Recuperarea prejudiciului, cel puţin parţial, prin munca prestată în timpul executării pedepsei, poate constitui un criteriu realist în evaluarea gradului de îndreptare a deţinutului. În acelaşi timp, implicarea în activităţi lucrative are drept consecinţă transferarea unei părţi a sarcinii de întreţinere a sistemului penitenciar de la contribuabili către deţinuţi;
- utilizarea oportunităţilor economice din interiorul sistemului. Conform legii de executarea a sancţiunilor privative de libertate, deţinuţii au dreptul să achiziţioneze produse de la magazinele din incinta unităţilor penitenciare. Deasemenea, în scopul păstrării legăturilor cu societatea, deţinuţii au dreptul să utilizeze telefoanele publice instalate în secţiile penitenciarelor. Importanţa economică a magazinelor de incintă şi a sistemului de telefonie a fost neglijată. Dintr-o perspectivă care ţine de consum, sistemul penitenciar poate fi privit ca o agregare de treizeci de mii de consumatori captivi, dependenţi total de aceste servicii, furnizate în acest moment de către operatori economici privaţi. Un parteneriat între Administraţia Naţională a Penitenciarelor şi organizaţiile sindicale din sistem poate crea un organism care să preia şi să gestioneze această resursă de business importantă. Profitul obţinut va fi utilizat pentru îmbunătăţirea condiţiilor din penitenciare, degrevând astfel parţial bugetul statului.

d. Reintegrarea socială a foştilor deţinuţi

Funcţia esenţială a pedepselor privative de libertate este recuperarea morală a infractorului şi reintegrarea acestuia în societate. Un sistem penitenciar modern trebuie să creeze condiţiile necesare pentru atingerea acestei finalităţi. Datele statistice publicate pe siteul Administraţiei Naţionale a Penitenciarelor indică existenţa unui proces de cvasi-permanentizare a populaţiei penitenciare. Astfel, la data de 31.01.2015, din cei 29969 de deţinuţi numărul recidiviştilor era de 12835, cel al persoanelor cu antecedente penale era de 6400 iar restul de 10734 nu aveau antecedente penale. Aceste cifre sunt în acord cu estimările referitoare la rata recidivei, plasată în jurul procentului de 50%. Ele par să indice eşecul parţial al executării pedepsei cu închisoarea şi preeminenţa funcţiei de stocaj a penitenciarului.

Sistemul nostru penitenciar trebuie regândit *şi* sub aspectul funcţiilor şi efectelor detenţiei. Funcţia de supraveghere este fără îndoială, una esenţială, fiind legată de apărarea ordinii publice şi a siguranţei cetăţenilor. În acelaşi timp, alocarea resurselor în sistem trebuie echilibrată în sensul intensificării activităţii de resocializare a deţinuţilor în vederea reintegrării lor sociale. Din totalul de aproximativ 12500 de angajaţi din sistemul penitenciar, doar aproximativ 5% lucrează în serviciile coordonate de Direcţia Reintegrare Socială. Disproporţia dintre numărul lucrătorilor din serviciile de educaţie şi asistenţă psihosocială şi numărul populaţiei penitenciare este evidentă. Numărul angajaţilor din acest sector trebuie, în mod evident, suplimentat.

În acelaşi timp, şansele de reintegrare socială a foştilor deţinuţi sunt reduse în absenţa suportului post-eliberare, indiferent de cantitatea de resurse alocate sistemului penitenciar şi de performanţele angajaţilor săi. Sistemul de probaţiune, care are atribuţii legale în privinţa persoanelor

liberate din penitenciar, este deasemenea excedat de volumul de muncă: la data de 31.12.2014, erau înregistrate 26.749 persoane în supravegherea celor 42 Servicii de probațiune aflate în subordinea Direcţiei de Probaţiune din Ministerul Justiţiei. Ca şi în cazul sistemului penitenciar, o alocare suplimentară de resurse este obligatorie.

Având în vedere importanţa activităţii sistemului penitenciar şi a sistemului de probaţiune, a colaborării cu societatea civilă şi mediul academic, în scopul creşterii şanselor de reintegrare socială a foştilor deţinuţi, Partidul Naţional Liberal îşi asumă obiectivul de a promova şi implementa Strategia Naţională de Reintegrare Socială a Persoanelor Private de Libertate.

9. APĂRARE NAȚIONALĂ

Garantarea securității nationale a României este un obiectiv fundamental al Guvernului. Politica de securitate națională va fi adaptată actualelor provocari internaționale. Partidul Național Liberal își propune revitalizarea industriei de securitate națională și, în acest sens, va lua cu prioritate următoarele măsuri:

a. asigurarea cresterii graduale a bugetului apararii la un volum de minim 2% din PIB incepand din 2017;

b. re-evaluarea strategică a apărării, creșterea capabilităților armatei și a capacității sale de luptă;

c. intensificarea cooperării militare cu Aliații noștri din NATO și UE, pentru maximizarea înțelegerii actualelor riscuri militare si formularea celor mai bune strategii de raspuns;

d. implementarea întocmai și la timp a deciziilor summit-ului NATO din Marea Britanie;

e. intensificarea programului de exerciții și aplicații militare, pentru a crește capacitatea de reacție a Armatei române;

f. dezvoltarea capacităţilor naţionale de gestionare a crizelor interne şi internaţionale, cu accent pe o mai bună coordonare a instituțiilor de securitate națională;

g. dezvoltarea capacităţilor naţionale de gestionare a urgenţelor civile, în special cele legate de calamităţi naturale sau pandemii.

10. POLITICA EXTERNĂ ŞI AFACERILE EUROPENE

Noul context de securitate la nivel regional, european și global precum și efectele crizei economice mondiale impun o evaluare atentă și responsabilă a riscurilor care pot aduce atingere intereselor naționale ale României.

Dimensiunea europeană a politicii externe - Afacerile Europene

Partidul Național Liberal își asumă ca obiectiv fundamental realizarea aderării la spațiul Schengen și obținerea de progrese convingătoare în pregătirea adoptării monedei Euro. Guvernul va urmări cu cea mai mare atenție protejarea drepturilor cetățenilor români rezidenți în statele membre, în special prin asigurarea liberei circulații și a accesului la piața muncii în toate statele Uniunii Europene.

În plan intern, prioritară este accelerarea absorbției fondurilor europene, în contextul creat de noul cadru de programare al Acordului de parteneriat cu România 2014-2020. Pentru realizarea acestui obiectiv, trebuie consolidată capacitatea administrative și creat un mecanism instituțional de coordonare coerentă a activităților sectoriale de accesare a fondurilor europene, la nivelul Guvernului.

Un obiectiv național și european major al României este securitatea energetică. Guvernul PNL susține cu tărie promovarea unor politici europene, inclusiv în domeniul securității energetice, care să țină seama de interesele concrete ale României.

O prioritate imediată este întărirea capacității instituționale interne pe domeniul afacerilor europene, astfel încât să reușim să asigurăm o influență românească mai activă și competentă în structurarea politicilor europene de interes pentru România.

Susținem consolidarea prezenței României în proiectele sectoriale de maxim interes pentru conectarea la infrastructura de transport europeană, la proiectele regionale din cadrul Strategiei Dunării, la proiectele și programele de cercetare de importanță strategică (precum proiectul ELI), care trebuie multiplicate cu participarea directă a României.

România va continua să acționeze pentru consolidarea relațiilor cu statele membre ale Uniunii Europene cu rol major în arhitectura politică europeană, prin dezvoltarea relațiilor de parteneriat și va diversifica formele de cooperare sectorială. Un rol important în promovarea obiectivelor noastre europene îl au relațiile strategice cu Germania, Franța, Polonia, Italia, Austria, Regatul Unit, Spania, Regatul Suediei.

O dimensiune strategică care va fi dezvoltată este bazată pe parteneriatul cu Polonia, cu ramificații sectoriale în cooperarea cu Regatul Suediei pe zona de Nord a Europei și cu Turcia în bazinul Mării Negre.

În relația cu statele vecine vom continua dezvoltarea relațiilor bilaterale cu Ungaria pe coordonatele definite de Tratatul de bază dintre cele două țări și vom accelera proiectele transfrontaliere circumscrise agendei europene dezvoltate atât cu Ungaria cat și cu Bulgaria.

O politică a responsabilității europene pentru vecinătatea estică și Balcanii de Vest

România va sprijini cu fermitate eforturile de apropiere de Uniunea Europeana ale Republicii Moldova, Ucrainei și Georgiei, cele trei state care au semnat în cursul anului 2014 acorduri de asociere și liber schimb cu UE, precum și cooperarea cu celelalte state din cadrul Parteneriatului Estic.

Vom promova proiecte de interes pentru comunitățile locale din România în cadrul Strategiei pentru Regiunea Dunării, precum și dezvoltarea portului Constanța ca hub logistic european, aceste proiecte având impact direct și benefic asupra intereselor economice, politice și sociale ale României.

Totodată vom continua promovarea zonei Mării Negre în atenția UE și a NATO precum și importanța diversificării conexiunilor strategice între zona Mării Negre și zona Mării Caspice, ca o contribuție la stabilitatea regională și la generarea unor soluții politice la conflictele înghețate din zonă.

Acțiunea de politică externă a României va susține cu fermitate integritatea teritorială și suveranitatea Ucrainei.bAvând în vedere recentele evoluții regionale, considerăm că Federația Rusă trebuie să înțeleagă că natura relațiilor cu statele din comunitatea euro-atlantică depinde de predictibilitatea politicilor sale și de respectarea normelor de drept internațional.

Dimensiunea strategică a politicii externe

Apartenența noastră la NATO rămâne un pilon esențial, indispensabil, pentru securitatea, prosperitatea și apărarea valorilor democratice și de drept la care am aderat.

Susținem importanța strategică pentru Alianță a regiunii Mării Negre precum și necesitatea de a urmări în continuare cu atenție evoluția conflictelor înghețate din zona sa extinsă, care aduc un aport suplimentar de tensiune în zonă. Considerăm necesar ca pe agenda NATO să se rezerve un loc mai important sprijinirii securității și stabilității Ucrainei, Georgiei și Republicii Moldova.

Statele Unite ale Americii sunt și vor rămâne partenerul strategic al României și principalul aliat în domeniul securității. Credem că trebuie acordat tot sprijinul necesar pentru implementarea deplină a Acordului între România și SUA privind amplasarea sistemului de apărare împotriva rachetelor balistice, proiect strategic pentru securitatea euroatlantică, și punerea în funcțiune a echipamentelor conform calendarului convenit.

Vom continua să susținem implementarea pachetului de măsuri adoptate la Summit-ul NATO din Marea Britanie, între care întărirea apărării colective și consolidarea securității flancului estic, asigurarea unei prezențe pe termen lung pe teritoriul României a elementelor de infrastructură și a forțelor NATO, consolidarea conlucrării transatlantice, inclusiv prin asigurarea unor investiții în capacitatea de apărare, aprofundarea cooperării cu partenerii strategici.

În planul securității europene, Guvernul va susține profilarea României ca un contributor important și respectat în cadrul Politicii de Securitate și Apărare Comună a Uniunii Europene inclusiv prin participarea țării noastre la misiunile și operațiunile UE sub această egidă.

Dimensiunea economică a diplomației

Unul dintre obiectivele noastre este ca România să devină un centru regional de expansiune al afacerilor către regiunile învecinate. Portul Constanța trebuie să devină un pivot strategic pentru generarea de proiecte economice ambițioase ale României, incluzând generarea unui flux de mărfuri care să conecteze piețe din Asia Centrală, Caucaz, Orientul Mijlociu cu piețele din Europa Centrală și de Nord, conectarea la bazinul Dunării și la proiectele energetice regionale.

Guvernul va dinamiza și va susține sistematic oportunitățile de investiții în România ale mediului de afaceri din SUA, în mod special pentru atragerea fondurilor de investiții în proiecte de infrastructură de transport, în sectoarele energetice, în asigurarea infuziei de noi tehnologii în sectoarele productive, în dezvoltarea domeniilor IT și securității cibernetice.

Vom încuraja și promova realizarea de investiții românești în Republica Moldova. Sprijinul pentru Republica Moldova se va axa pe proiecte concrete, de interes, cum ar fi: finalizarea interconectărilor energetice, în primul rând a extinderii infrastructurii aferente gazoductului Iași - Ungheni, sprijin pentru dezvoltarea infrastructurii de transport.

Relațiile economice cu China vor evolua în consonanță cu orientările adoptate de UE, contribuind la realizarea obiectivelor Agendei cooperării strategice 2020 a relațiilor UE-China.

Avem un interes special în dezvoltarea relațiilor cu statele din Asia Centrală și Caucaz, prin consolidarea dialogului politic, intensificarea cooperării pe domeniul energetic, a schimburilor comerciale și prin încurajarea companiilor din România să se implice în realizarea de proiecte industriale și energetice în aceste țări.

De asemenea, relațiile cu țările din Asia, America Latină și Africa, în special cu cele beneficiind de economii dezvoltate sau emergente, trebuie să pună mai bine în valoare interesele economice românești, ținând seama de formatele de cooperare cu UE. În mod special vom acorda atenție relațiilor speciale cu Japonia, parteneriatului strategic cu Coreea de Sud, cooperării cu India, Brazilia, Africa de Sud.

Vom fi preocupați de intensificarea relațiilor cu ansamblul statelor arabe, inclusiv a conexiunilor în plan comercial și investițional cu statele Consiliului de Cooperare al Golfului.

Dimensiunea multilateralismului eficient

Vom urmări eficientizarea demersului României în cadrul organizațiilor globale și regionale, precum ONU, OSCE, Consiliul Europei, fundamentat pe conduita de promovare a relațiilor multilaterale eficiente și pe acțiunea concertată cu partenerii strategici.

Ne propunem să contribuim activ la concretizarea obiectivelor ambițioase aflate în acest an pe agenda ONU între care adoptarea agendei de dezvoltare post-2015, încheierea celei de-a treia Conferință internațională privind finanțarea dezvoltării, Conferința de evaluare a Tratatului de neproliferare a armelor nucleare, precum și un nou acord global în domeniul schimbărilor climatice.

Acțiunea de politica externă va avea un rol mai vizibil în susținerea la nivel internațional a valorilor democratice, a drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor și va milita cu fermitate împotriva acțiunilor represive ale regimurilor totalitare și împotriva acțiunilor extremiste, rasiste, xenofobe sau antisemite.

Reforma serviciului diplomatic

Guvernarea PNL propune realizarea unei reforme instituționale și profesionale a Ministerului de Externe (MAE) pentru a răspunde noilor exigențe globale din mediul economic, de securitate, cultural care impun diplomaților noștri noi standarde calitative în asumarea misiunilor de reprezentare, promovare și apărare a intereselor României.

Unul dintre obiectivele reformei este și fundamentarea realista a nivelului de finanțare și de dotare logistica necesar unei funcționari eficiente a serviciului diplomatic precum și în asigurarea unui nivel de reprezentare externa de calitate, pe măsura prestigiului și prestanței diplomației românești.

11. TINERET ŞI SPORT

11.1. Tineret

Partidul Naţional Liberal îşi asumă misiunea de a promova politici publice astfel încât tinerii României să-și maximizeze potențialul prin accesul la piaţa muncii, educație de calitate, sănătate, cultură și recreere. Tinerii reprezintă 18,8% din populația României, un segment important nu doar numeric ci şi valoric.

Principalele obiective ale politicilor pentru tineret sunt următoarele:

a. integrarea tinerilor pe piaţa muncii;
b. stimularea antreprenoriatului în rândul tinerilor;
c. învățământ de calitate;
d. sprijinirea accesului tinerelor familii la creșe și grădinițe;
e. susţinerea autonomiei tinerei familii;
f. stimularea voluntariatului şi a participării active a tinerilor în societate.

Procentul tinerilor şomeri în Româna este de 17,9% - o cifră apropiată de statisticile oficiale europene. Tinerii consideră că accesul pe piața muncii reprezintă o problemă foarte seriosă. Pentru îmbunătăţirea accesului tinerilor pe piaţa muncii considerăm că sunt necesare următoarele măsuri:

a. stabilirea unui parteneriat strategic între Ministerul Tineretului și Sportului şi Agențiile Județene pentru Ocuparea Forţei de Muncă pentru sprijinirea angajării tinerilor în câmpul muncii;
b. sprijinirea angajării tinerilor ce provin din instituţii de ocrotie a minorilor şi/sau centre educative corecţie prin facilitarea accesului la cursuri de formare profesională şi prin stimulente fiscale acordate angajatorilor;
c. sprjinirea accesului tinerilor la educație prin crearea, împreună cu CEC Bank, a unor Împrumuturi pentru Studenți („Student Loans"), credite pe termen lung (10 ani) cu dobândă preferențială pentru studii (rambursate începând după 3 ani de la absolvire, din salariu);
d. încurajarea participării la cursuri de calificare profesională în colaborare cu Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) finanţate din fonduri europene, crearea de programe de mentorat între managerii companiilor private și unitățile de învățământ pre-universitare și universitare ("Mentor a Student").

Aceste elemente completează măsurile destinate tinerilor, prevăzute în celelalte capitole ale proiectului programului nostru de guvernare.

11.2. Sport

Mișcarea sportivă din România are două componente: sportul de masă şi sportul de performanță. Cele două elemente se susțin reciproc, primul furnizând consistenţă şi volum, cel de-al doilea motivaţia prin exemplul personal şi colectiv (modele).

Sportul de masă este baza fenomenului iar cel de performanţă finalitatea sa prin exprimarea rezultatelor la nivel naţional si internațional. Este necesară enunțarea unei strategii generale care să conecteze sportul românesc la realităţile naţionale şi internaţionale actuale. Această strategie are la bază, la bază următoarele principii:

a. principiul autonomiei sportului, aşa cum este definit în Tratatul de la Lisabona;
b. principiul specificității sportului şi al activităţii sportive;
c. principiul accesului liber la practicarea activității sportive a tuturor cetățenilor României, indiferent de sex, rasă, religie, orientare sexuală;
d. principiul autonomiei si independenţei decizionale asupra propriei activităţi a fiecăreia dintre federaţiile sportive naţionale şi a COSR;
e. principiul transparenței actului de conducere şi a bunei guvernanţe în activitatea federaţiilor sportive naţionale şi a COSR, al luării deciziilor în mod democratic şi colegial.

12. ROMÂNII DIN AFARA GRANIŢELOR

Guvernul Ponta a fost în permanenţă dezinteresat de românii aflaţi în afara graniţelor ţării. A ignorat faptul că, indiferent unde se află, cetăţenii români au aceleaşi drepturi în raport cu statul român. Partidul Naţional Liberal porneşte de la principiul că românii care traiesc in afara granitelor au o contribuţie esenţială în dezvoltarea şi modernizarea României.

Partidul Naţional Liberal îşi asumă misiunea de a dezvolta şi moderniza România şi de a crea oportunităţi pentru revenirea în ţară a românilor din diaspora. România are nevoie de energia, creativitatea şi munca fiecărui cetăţean al său. **În acelasi timp, guvernarea Partidului Naţional Liberal va sprijini comunitățile româneşti din afara granitelor, va coopera cu reprezentanţii acestora şi guvernele ţărilor în care acestea se află**.

Principii și politici publice

Politicile publice propuse de PNL pentru realizarea deziderateloor privind relația cu românii din străinătate vor avea la bază următoarele principii fundamentale: încrederea că statul întâi oferă, apoi cere de la cetățenii săi; echitatea, conform căreia statul se angajează să realizeze o alocare justă a resurselor, inclusiv a celor destinate Diasporei; parteneriatul pentru dezvoltare, în care statul conlucrează cu Diaspora pentru dezvoltarea și modernizarea României.

Programul pentru românii de pretutindeni cuprinde, așadar, doua mari direcții principale de acțiune:

a. **reconectarea comunităților de români din străinătate cu patria**: cartografierea profilului socio-demografic al românilor din afara graniţelor și crearea unui Registru Electoral pentru alegătorii din Diaspora; asigurarea unei reprezentări parlamentare mai bune a românilor din străinătate; realizarea de programe prin care specialiștii români din Diaspora să transfere în țară expertiza acumulată în străinătate și să furnizeze training-uri în România;

b. **transformarea Guvernului României într-un servant mai bun al intereselor românilor din străinătate**: înființarea Ministerului Românilor de Peste Hotare (MRPH), a cărui strategie va fi centrată pe dimensiunile identificării de soluţii pentru problemele românilor din străinătate şi stimularea contribuției Diasporei la dezvoltarea României; elaborarea unui plan de lucru comun (cu obiective măsurabile și termene de predare), stabilit în consultare cu liderii comunităților româneşti.